

πολιτισμός & ιστορία & λογογραφία

Το κουσέι (κουτσομπολιό) ως μέσο επικοινωνίας και διασκέδασης Παντού και πάντα, άλλοτε και σήμερα

Γράφει η **Σοφία Αλιμπέρτη-Κορρέ**

Στην σημερινή εποχή έχουν αλλάξει πολλά στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων ή μάλλον έχουν αλλάξει όλα. Άλλα προς το καλύτερο και αρκετά προς το χειρότερο. Στις πόλεις, αλλά και στην ύπαιθρο. Όπου υπάρχουν και διαβιώνουν άνθρωποι.

Εκείνο που δεν άλλαξε και δεν πρόκειται να αλλάξει ποτέ είναι η αγάπη για το κουσέι (κουτσομπολιό). Και η αναφορά μου στο σημερινό θέμα έχει να κάνει όπως πάντα με το χωριό μας την Κωμιακή. Σ' αυτό λοιπόν το άθλημα, που το έλεγαν και κουσκούσι, γλιούδι ή ξαρέσκιο (ορεχτικά επίθετα) διαπρέπουν με μεγάλο ζήλο οι συγχωριανοί μας άντρες και γυναίκες. Για να δώσω όμως κάποια εικόνα της κοτσομπολικής διεργασίας, πρέπει να αρχίσω από παλαιότερες εποχές, για να φτάσω στο σήμερα.

Αφού τελειωναν λοιπόν τις υποχρεώσεις της μέρας οι παλιές μας συγχωριανές, έπαιρναν τις δουλειές τους, δηλαδή τη ρόκα, το πλέξιμο, το κέντημα ή το μπάλωμα και πήγαιναν τότε στο ένα σπίτι, τότε στο άλλο και μαζί με τα χέρια τους, που δούλευαν σβέλτα, έτρεχε και η γλώσσα τους πιο γρήγορα, περνώντας τους πάντες γενιές δεκατέσσερις. Μη φανταστείτε πως ήταν όλες οι χωριανές κουσεάρες. Υπήρχαν γυναίκες, που εκτός από το σπίτι τους, δεν νοιάζονταν για το τι έκανε ο άλλος κόσμος. Εκείνες όμως ήταν η εξαίρεση στον κανόνα. Πρέπει όμως να διευκρινίσω πως κουσεάρες ήταν εκείνες που τους άρεσε να παίρνουν λόγια από δω κι από κει, να προσθέτουν και δικά τους κακόβουλα και συκοφαντικά σχόλια και να τα διαδίδουν ταχύτατα, σε όλο το χωριό, προκαλώντας τραγελαφικές καταστάσεις: όπως βριστές από δώμα σε δώμα, αλλά και ξεγυρισμένα ξεμαλλιάσματα, από κοντά.

Την πρώτη και καλύτερη ενημέρωση την είχαν οι γριές, που, λόγω ηλικίας, δεν δούλευαν και είχαν απεριόριστο χρόνο στη διάθεσή

τους. Ολημερίς ήταν ακουμπισμένες στο άνοιγμα του πορτέλου και δεν γλύτωνε κανείς από το ερευνητικό και περιέργο μάτι τους κι ας έλεγαν πως δεν σουρντίζουνε (δεν βλέπουν). Έτσι ήξεραν ποιος τα είχε και με ποια. Εύκολος στόχος τους ήταν τα κοπέλια και τα κοπελούδια όταν έμπαιναν στην εφηβεία. Μόλις φαινόταν το πρώτο χνουδι στο χείλος των κοπελιών και άλλαξε η φωνή τους, δηλαδή όταν «πετεινοχώριζαν», όπως λέγανε εκείνη την εποχή, άρχιζαν και τα γριάδια τις αδιάκριτες ερωτήσεις: *Μούρε μα ήβρηκες μπάρεμου καμιά ν' αμουρούζα; Και στα κοπελούδια όμως έδιναν την πρέπουσα συμβουλή: Δεν πας καμένη να βρεις καένα ν' αμουρούζο, μόνου κάθεσαι και χλιέσαι με τα κοπέλια. Αμέσως όμως κυκλοφορούσε το νέο, πως το κοπέλι της τάδε με το κοπελούδι του δένα «τα χρουνε».*

Τα περισσότερα σχόλια, συνήθως κακεντρεχή και μοχθηρά, άρχιζαν από την Δευτέρα. Βλέπετε οι νοικοκυράδες είχαν πάει την Κυριακή στα βιολιά κι εκεί πια είχαν ανοιχτό πεδίο δράσης μέσα στην πολυκοσμία. Είχαν τέτοια πρεμούρα να παρακολουθήσουν όλα τα συμβάντα, που δεν το κουνούσαν με τίποτα από την πρώτη θέση που ήταν θρονιασμένες. Έπρεπε να δουν ποια χόρεψε ο γιος της διπλανής τους ή ποια εβσοκίζονταν με τον νεαρό της πέρα γειτονιάς. Α, όλα κι όλα. Έπρεπε να μη τους ξεφύγει τίποτα, να τα μάθουν όλα, γα να τα σχολιάσουν την επόμενη ημέρα με τις γειτόνισσες.

Θα αναφέρω τώρα ένα αστέιο περιστατικό, που συνέβη εκείνα τα χρόνια, σχετικό με όσα προανέφερα. Κάποτε μια συγχωριανή μας, άξια και καλή νοικοκυρά, άφησε τα τρία μικρά παιδιά της στον άντρα της και πήγε στα βιολιά. Ήταν χειμώνας και το γλέντι γινόταν μέσα στο καφενείο. Τα παιδιά όμως έκλαιγαν και ο συγχωριανός μας απελπίστηκε και πήγε στα βιολιά να βρει τη γυναίκα του. Το μαγαζί ήταν γεμάτο και δεν μπορούσε να μπει κι έτσι αρ-

χισε να την φωνάζει απ' έξω: Ω Μαρία, ω Μαρία. Αφού φώναξε αρκετές φορές, τον άκουσε επιτέλους κι η κερά Μαρία, στήνεται απάνω αγριεμένη, απαντώντας του: Έξη και ξερός. Έξη και ξερός.

Αυτά κι άλλα φαιδρά και διασκεδαστικά, γίνονταν παλαιότερα αλλά και σήμερα, με μεγαλύτερη ένταση μάλιστα, δεδομένης της εξελίξης και της κατάργησης των αυστηρών κανόνων στα ζητήματα κοινωνικής συμπεριφοράς που υπήρχαν άλλοτε. Κι έτσι το κουτσομπολιό καλά κρατεί. Όχι μόνο στα χωριά, αλλά και στις πόλεις. Παντού στον λεγόμενο «πολιτισμένο» κόσμο. Ακόμη και τα ιδιωτικά κανάλια της τηλεόρασης, παροσιάζουν πρωινά παρδαλά προγράμματα χυδαίου κουτσομπολικού περιεχομένου, που το ονομάζουν κοινωνικό σχόλιο.

Στην σημερινή εποχή έγινε πολύ πιο εύκολο μέσω του τηλεφώνου, σταθερού και κινητού. Αυτό το φαινόμενο δεν θα σταματήσει όσο οι άνθρωποι έχουν γλώσσα και μιλάνε. Πολλές φορές όμως το κουτσομπολιό γίνεται πρόβλημα σοβαρό, όταν περνάει τα όρια του κοινωνικού σχολίου και φτάνει στην συκοφαντία και τότε πια σπιλώνονται υπολήψεις, χαλάνε σχέσεις, διαλύονται ακόμη και οικογένειες.

Αυτή δυστυχώς είναι η σκοτεινή πλευρά του κουτσομπολιού που συμβαίνει πολλές φορές και κανείς δεν μπορεί να το σταματήσει. Αυτά για τώρα. Καλό καλοκαίρι.

Αγαπητέ Ιάννη
ιά σου,

Ήλαβα το γράμμα σου, που το περιμέναμε πώς και πώς να μάθουμε τα νέα σου, αλλά και τα νέα του χωριού. Εχαρήκαμε που 'στε καλά κι εσείς και οι υπόλοιποι κάτ' από του. Σ' ευχαριστώ να τ' αποδοσίδα που μούπεψες, αλλά προπαντός να το πρωτοράκι. Σου το λέω εφτό ιατί δεν ξέρω αν ήκαμε καλό στη γκερά που την ήτριψα, μα το επιλοιπο που τόπια είναι πραγματικό φάρμακο.

Εμείς από πα στην Αθήνα καλά είμαστε δόξα τω Θεό ια την ώρα, αλλά δε το βλέπω ια πολύ ετσά που πάν' τα πράματα.

Τώρα ια που σου γράφω είναι η κεφαλή μου κουδούνι, ιατί επαπακολουθούσαμε τα νέα μέτρα που 'θελα ν' ανακοινώσει εκείνος ο κακομούτσουνος και παραλίγο να δώκω μια τσι τηλεόρασης ν' απακούσει μες στη μέση τση στράτας.

Δε μπορώ να καταλάβω, βρε Ιάννη, που βγαίνει και υρέβγει λεφτά από μας τσοι συνταξιούχοι, αλλά κι από όλοι τσοι μισθωτοί και μικρομεσαίοι, ια να σώσομενε λείη τη χώρα απού τη χρεοκοπία. Επά δεν ήμαστε άξιοι να σώσομενε τσοι κορμαλιές μας που τα φέρνομενε τσίμα τσίμα βόρτα κι ήθελα σώσομεν' εμείς τη χώρα! 'ιατι δε μπάει να τα υρέψει από κείνοι που τηνε καταντήσανε σ' εφτό το χάλι, που ετρώανε με δυο μασέλες όλα φα τα χρόνια κι επαίζανε τα λεφτά του κοσμάκη στο χρηματιστήριο που τα εκμεταλλέβγουντανε από πα κι από κει λες κι ήτανε δικά ντονε ή τα 'χανε δουλεμένα μαζί.

Θωρείς βγαίνουνε και σου μιλούνε ια τη πατρίδα ια το μέλλον τση χώρας, μα τώρα το θυμηθήκανε; Ετσά ξαφνικά ηνήσανε πατριώτες; 'Η φοβούντανε να μη χάσουνε

τώρα τσοι πελάτες που δε θα άχουνε να τσοι τρατάρουνε τίποτα. Καένας τονε μπάρε μου δεν έχει τα κότσα να πει την αλήθεια, όχι πως δεν ξέρομενε βέβαια, αλλά τουλάχιστο να δείξει πως είναι μια ηχιά αλιώτικος απού τσοι

άλλοι, μόνου όλοι μιλούνε απ' την ίδια μπάντα. Από πα και 'κει ηντά ίνεται. Ιατί όπως ξέρομενε να έχουνε λερωμένη τη φωλιά ντονε. Ανή μιλήσει καένας, από πα κι απίσω ηντα χανε καωμένα, τσοι θωρώ αντί ια τη Βουλή να κόβουνε βόρτες στην αυλή του Κορδαλλού.

Το μόνο που με κάνει και σεχλετίζομαι, βρε Ιάννη, είναι πως τα παιδιά μας και τα 'γγόνια μας θα πληρώσου ντη νύφη, εμείς κουτσά στραβά τα φάαμεν' ντα ψωμιά μας.

'Ηκουσα και το άλλο, ότι θα καταργήσουνε ντο Καποδίστρια και θα κάμουν ντο Καλλικράτη. Όλα τάχενε η Μαριωρή ο φερετζές τση λείπενε. Θα άνε λείη ένας δήμος όλη η Νάξο μαζί με μερικά νησά ύρου-ύρου. Τώρα δα είναι που δε ξαναπερνά ούτε πουλί πετάμενο απάνω από του. Εφτό ήπρεπενε να το λέανε κατευθεία Ξενοκράτη, ετσά κι αλλιώς σε κατάσταση εφτη τη γκακορίζικη τη χώρα και δε μπρόκεται να δει χαίρι με καένα απ' όλοι εφτό το' αρχαίοι, που στο κάτω τση γραφής εκείνοι εκάμανε γκαλά τη δουλειά ντονε.

'Ωρα είναι να σ' αφήκω βρε Ιάννη, ιατί τώρα μ' ανέβηκενε η πίεση εικοσιπέντε. Μπορεί πρώτα ο Θεός το καλοκαίρι να κατηφορίσομε ανη δε μας έχουνε κομμένη και τη σύνταξη καλά καλά μέχρ' ετότε.

Χαιρετίσματα στη γκερά σου και στα κοπέλια.

Ία σου κι απαντέχω γράμμα σου.
Εργης

41 χρόνια ζωής έκλεισε η «Κορωνίδα»

☞ *Συνέχεια από τη σελ. 1*

περ. Β', πεντάστηλη, διαστάσεων 42x29 εκ. Τιμή φύλλου: 5 δρχ. (1972) και ετήσια συνδρομή 60 δρχ. Τα 10 πρώτα φύλλα τυπώθηκαν στο τυπογραφείο Γ. Σερμπίνη, Θεμιστοκλέους 33, Αθήνα. Από το φ. 11 τυπώνονταν στο τυπογραφείο του Κ. Τσεβδού, Χαβρίου 10, Αθήνα.

Τοπική εφημερίδα κατά βάση του ορεινού χωριού της Νάξου Κορωνίς (Κωμιακή) και αργότερα με τη μεταπολίτευση εξελίσσεται σε Πανναξιακή. Παρ' όλο που εκδόθηκε την εποχή της δικτατορίας της 21 Απριλίου 1967, κατά την οποία εκτός των άλλων υπήρχε αυστηρή λογοκρισία στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, απέφυγε να την υμνήσει. Αντίθετα, μέσα από τα κείμενα, τα σχόλια, τις ειδήσεις, τις μόνιμες στήλες της για τους αγρότες, τους εργάτες, τους ξενιτεμένους, τους νέους, καθώς και από τα κύρια άρθρα της, αναδεικνύει τα προβλήματα της ορεινής Νάξου, προτείνει λύσεις, προσπαθεί να αφυπνίσει τους αναγνώστες της. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η μα-

κροβιότερη στήλη της το "ετσά ιαδέ που λες", γραμμένη στο τοπικό γλωσσικό ιδίωμα και υπογεγραμμένη ψευδωνύμως απ' τον Έργη [Γιώργος στην τοπική διάλεκτο]. Στην πραγματικότητα γραφόταν από τα μέλη της Συντακτικής Επιτροπής και άλλους συνεργάτες της εφημερίδας. Πρόκειται για ανταλλαγή επιστολών υποτίθεται ανάμεσα σε έναν κάτοικο του χωριού και σε έναν εσωτερικό μετανάστη συγχωριανό του στην Αθήνα. Μέσα απ' αυτή τη στήλη αναδεικνύονται με άφθονο χιούμορ οι δυσκολίες και τα προβλήματα της ζωής, τόσο στο εγκαταλειμμένο χωριό, όσο και στην Αθήνα. Η στήλη αυτή εξακολουθεί μέχρι σήμερα.

Σημαντικές επίσης είναι οι μόνιμες στήλες της εφημερίδας που αφορούν τον λαϊκό πολιτισμό του χωριού και του νησιού. Στήλες όπως "Το δημοτικό τραγούδι στην Κωμιακή Νάξου", "Τα Λαογραφικά της Κωμιακής", "Τα τοπωνύμια", "Οι παραδόσεις" κλπ. θα δημοσιεύονται για δεκαετίες.

Η Κορωνίδα, τόσο από την αρθρογραφία της όσο και από την επιλογή των θεμάτων της και τις

προτεραιότητες που θέτει, είναι σαφώς προοδευτική εφημερίδα και κατά διαστήματα εξέφραζε θέσεις του ΚΚΕ. Είναι μία από τις μακροβιότερες εφημερίδες της Νάξου.

Στο τελευταίο τεύχος του περιοδικού «Ναξιακά» της ΟΝΑΣ [αρ. 35(73), Δεκ. 2009-Φεβρ. 2010] και σε ενδιαφέρουσα εργασία με τίτλο «**Στοιχεία από την ιστορία του Ναξιακού Τύπου**», που υπογράφει ο φιλόλογος Γιάννης Σπ. Λογαράς, παρουσιάζονται οι σημαντικότερες, υποτίθεται, ναξιωτικές εφημερίδες, αλλά και οι σημαντικότεροι ναξιωτές δημοσιογράφοι. Από την εργασία αυτή απουσιάζει η «Κορωνίδα», η δεύτερη μακροβιότερη εφημερίδα στην ιστορία του ναξιακού Τύπου, ενώ δεν αναφέρεται ούτε ένας από τους δεκάδες Κωμιακίτες, που υπηρέτησαν τη δημοσιογραφία, και όχι μόνο, από τις στήλες αυτής της εφημερίδας, επί μακρό χρονικό διάστημα. Πολλοί δε απ' αυτούς διακρίθηκαν, τόσο στους πολύχρονους αγώνες για τη Νάξο, όσο και σε πολλούς τομείς της δημόσιας ζωής.

ΚΟΡΩΝΙΔΑ ΝΑΞΟΥ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Ίδρυτής-Ιδιοκτήτης: **Σύλλογος Κορωνίδας Νάξου**
Ανταίου 47, 111 46 Γαλάτσι, τηλ. 210-2913369, fax 210-2913367
Ηλεκτρονική διεύθυνση: www.koronida-naxos.gr
e-mail: Komiaki1911@hotmail.com

Εκδότης: **Νίκος Μιχ. Χωριανόπουλος**

Συντάσσεται από Επιτροπή

Τα ενυπόγραφα κείμενα εκφράζουν το συντάκτη

Ο Σύλλογος, με τον ορισμό των ως άνω υπευθύνων, εγγυάται την εξασφάλιση του δικαιώματος έκφρασης γνώμης σύμφωνα με τους νόμους και τη δημοσιογραφική δεοντολογία. Ο Σύλλογος εκφράζεται μόνο με την υπογραφή των καταστατικών του οργάνων.

Ετήσια συνδρομή 15 €

Φωτοστοιχειοθεσία-Εκτύπωση: **Ελένη Ευθ. Κυριάκου**
Ερεσού 47-51, 106 81 Αθήνα, τηλ. 210-3821173, Fax 210-3821030
e-mail: efkyriakos@netone.gr

Γράφει ο φυλόλογος
Νίκος Ι. Λεβογιάννης

Χρονολόγιο ΚΩΜΙΑΚΗΣ

Ιανουάριος - Μάρτιος

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

1822: Στις αρχές του έτους, ο Κωμιακίτης **Ανθίμος Χωριανόπουλος**, μητροπολίτης Χαλκηδόνος Μ. Ασίας, φίλος και συνεργάτης του Γρηγορίου Ε', συλλαμβάνεται από τους Τούρκους και φυλακίζεται στις φοβερές φυλακές του Μπουσταντζήμπαση στην Πόλη.

1829/1 Ιανουαρίου: Γεννήθηκε στην Κωμιακή ο **Ελευθέριος Ν. Μικωνίος**, γιος του αγωνιστή του 1821 **Ν. Μικωνίου**, στρατηγός και Βουλευτής Κυκλάδων για μακρό χρονικό διάστημα.

1930/Οκτώβριος: Το τελευταίο 10ήμερο του Οκτωβρίου ξεκίνησε η διάνοιξη του δρόμου Απόλλωνα-Κωμιακής. Το έργο εκτιμάται ότι θα κοστίσει 30.000.000 δρχ.

1931: στη διάνοιξη του δρόμου Απόλλωνα-Κωμιακής εργάζονται 300 εργάτες. Υπάρχουν πολλές αντιρρήσεις για τη χάραξη του δρόμου. Ο δάσκαλος της Κωμιακής **Γ. Μανδηλαράς** σε άρθρο του στην εφημερίδα «**Ναξιακόν Βήμα**» χαρακτηρίζει έγκλημα τη συγκεκριμένη χάραξη (σημερινή) και προτείνει να ακολουθηθεί ο δρόμος άλλη πορεία πάνω στην βουνοπλαγιά δυτικά του ρέματος του Απόλλωνα, ώστε να περάσει και από τις εσοχές όπου ζουν πολλοί Κωμιακίτες, αλλά και να είναι συντομότερος και περισσότερο προσβάσιμος. (Φυτιά- Κορυφή- Προβόλα-Γαλάτη-Αμυδαλιά-Κοχλακούρα-Κωμιακή). Επιστημαίνει επίσης ότι είχε προτεραιότητα η σύνδεση οδικώς της Κωμιακής με τα χωριά, αντί εκείνης με τον Απόλλωνα.

Αλλά και ο εκδότης της εφημερίδας «**Ναξιακόν Βήμα**» σε άρθρο του στις 9.5.1931 με τίτλο «πως τα τερατουργήματα δεν καλύπτονται» επικρίνει τον τοπικό βουλευτή (Ευριπαίος) χωρίς να τον κατονομάζει, για το «**μέγα έγκλημα και το μέγα εξάμβλωμα, το οποίον διεπράχθη διά της κατασκευής της οδού Απόλλωνος-Κωμιακής**». Αυτή η διάνοιξη, σημειώνει, θα κοστίσει 30 εκ. δρχ. και δεν θα συνδεθεί ο δρόμος με τα άλλα χωριά, ενώ με 10-12 εκ. δρχ. θα συνδεόταν όλη η Νάξος μέχρι την Κωμιακή, γεγονός που θα συνέβαλε και στην ανάπτυξη της Κωμιακής. Η ίδια εφημερίδα στις 1.7.1931 καταγγέλλει τον Π. Ευριπαίο ως υπεύθυνο για το έγκλημα του δρόμου Απόλλωνα-Κωμιακής.

1931/Αύγουστος: Φωτιά αποτέφρωσε το δάσος στην πλαγιά κάτω απ' τον Άη Γρηγόρη απέναντι από την Κωμιακή.

1947/6 Ιανουαρίου: Την ημέρα

των Φώτων προκλήθηκε σοβαρότατο επεισόδιο στην εκκλησία την ώρα της λειτουργίας, επειδή δεν έψαλαν το «πολυχρόνιον» για τον βασιλιά. Την επομένη ο Πρόεδρος της Κοινότητας Γ. Λεβογιάννης υπέβαλε αναφορά εναντίον του παπά (Ευστ. Πιτταράς) των ψαλτών (Γ. Μπαϊρακτάρης, Ευστ. Χωριανόπουλος), ακόμη και του νεωκόρου (Φρ. Φιλίππουπολίτης), για ...αντεθνική συμπεριφορά. Κλήθηκαν μάλιστα από την αστυνομία να κάνουν δήλωση ότι αποκηρύσσουν τον κομμουνισμό, αλλά το αρνήθηκαν.

1954: Ο Σύλλογος Κορωνίδας ολοκληρώνει το έργο της μεταφοράς με σωλίνες του νερού της Εμπολής στην παραλία του Απόλλωνα.

1958/Αύγουστος: Οι Ναξιωτικοί Σύλλογοι της Αθήνας: Φιλωτιτών, Κωμιακικών, Κορωνιδιτών, Σαγκριωτών, Δαμαριωνιτών, Δανακιωτών, με κοινό ψήφισμά τους, καταδικάζουν τα διαδραματισθέντα στην Κύπρο από τους Άγγλους αποικιοκράτες σε βάρος των Κυπρίων αδελφών.

1967: Μεγάλο τμήμα της Κωμιακής υδρευτήκη από την πηγή των Σκιδιών.

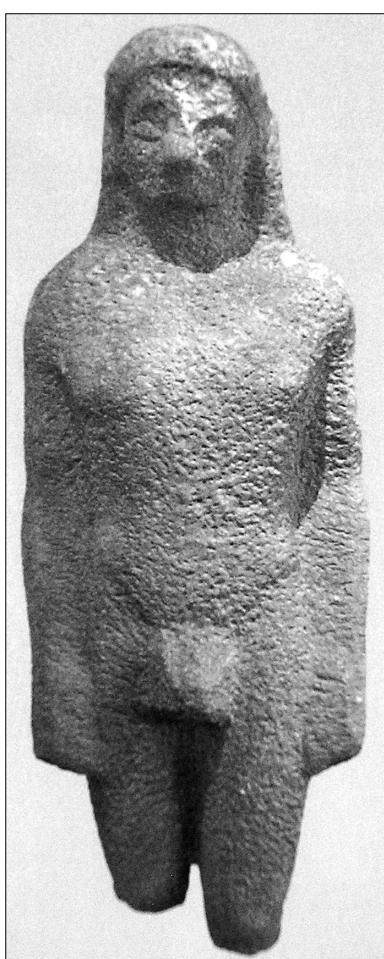
1967: Η κοινότητα Κωμιακής ζητεί, με έγγραφό της προς το Υπουργείο Δημοσίων Έργων, 2 εκατομμύρια δραχμές για την ολοκλήρωση της κατασκευής του μόλου στον Όρμο του Απόλλωνα, ο οποίος για πολλά χρόνια έχει παραμένει ημιτελής.

1971/8 Ιανουαρίου: Το λεωφορείο της γραμμής Κωμιακής-Χώρας, λίγα μέτρα από την αφετηρία, στη θέση Κέντρια, ξέφυγε από την πορεία του κι έπεσε από ύψος αρκετών μέτρων σε παρακείμενο αμπέλι. Από τους 28 επιβάτες τραυματίστηκαν ελαφρά οι 18. Στο λεωφορείο επέβαιναν πολλοί μαθητές γυμνασίου, που πήγαιναν στις έδρες των σχολείων των Κορωνιδών Χωριών των Χριστουγέννων.

1973: Ο Σύλλογος Κορωνίδας αγόρασε και έστειλε στο δημοτικό σχολείο Κωμιακής τέσσερις σάμπες πετρελαίου για τη θέρμανση των αιθουσών του σχολείου.

1979: Ο Σύλλογος Κορωνίδας διεκδικεί με ανακοινώσεις και υπομνήματα την ίδρυση γυμνασίου στην ορεινή Νάξο.

1985: Ξεκινά η κατασκευή του αγωγού αποχέτευσης του Απόλλωνα.

ΚΟΥΡΟΣ - ΑΠΟΛΛΩΝ
στο Μουσείο Αθηνών.

1988: Ιδρύεται στην Αθήνα ο Σύλλογος Απολλωνιατών Νάξου.

1992/2 Ιανουαρίου: Ο Πύργος της Αγιάς, απομεινάρη της Φραγκοκρατίας, μνημείο της ιστορίας του νησιού και θησαυρός της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, ενώ στάθηκε όρθιος στη φθορά του χρόνου, δεν άντεξε τις φλόγες που τον έζωσαν στις 2 Ιανουαρίου. Παραδόθηκε σ' αυτές και άφησε ένα καμένο κουφάρι ως θύμηση της μακρόχρονης ιστορίας του. Μαζί του βρήκε τραγικό θάνατο και ο ιδιοκτήτης του Στυλιανός Παραράς, που έμεινε μέσα στον πύργο. Υπάρχουν υπόνοιες ότι η καταστροφή αυτή ήταν έργο αρχαιοκαπήλων, αλλά χωρίς το παραμικρό στοιχείο. Πολύτιμα κειμήλια, όπως εικόνες, που φυλάσσονταν μέσα στον πύργο, έγιναν στάχτη.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

1833/28 Φεβρουαρίου: Από έγγραφο προκύπτει ότι την περίοδο αυτή λειτουργεί ήδη στην Κωμιακή αλληλοδιδασκτικό σχολείο.

1835/26 Φεβρουαρίου: Ιδρύεται με διάταγμα ο Δήμος Κορωνίδος με πρωτεύουσα την Κωμιακή (όχι Κορωνίδα).

1836: Μεταφέρθηκε στην Αθήνα ημιέργος κούρος που βρέθηκε από έναν αγρότη στον Απόλλωνα και τοποθετήθηκε στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, όπου και βρίσκεται σήμερα. Παριστάνει τον Θεό Απόλλωνα.

1960/23 Φεβρουαρίου: Εκδικάζεται στο μονομελές Νάξου η εξ αναβολής υπόθεση του θανάτου των 13 εργατών στην Κωμιακή. Κατηγορούμενος είναι ο εργολάβος Αγουριδής. Μάρτυρες υπέρστασης κατέθεσαν υπάλληλοι της Νομαρχίας Κυκλάδων. Ένας

μάλιστα εξ αυτών, ονόματι Λάλας, προκάλεσε, με όσα κατέθεσε, έντονες αντιδράσεις από τους συγγενείς των αδικοχαμένων εργατών. Δικηγόρος πολιτικής αγωγής παρέστη ο Νικηφόρος Μανδηλαράς. Ο Αγουριδής αθωώθηκε. Ο Σύλλογος Κωμιακών της Αθήνας διαμαρτυρήθηκε έντονα με αναφορές του στον Πρόεδρο της Κυβέρνησης, στους Υπουργούς Συντονισμού Αρ. Πρωτοπαπαδάκη και Δημοσίων Έργων και στους αρχηγούς των Κομμάτων και ζήτησε την παραδειγματική τιμωρία του Λάλα για όσα ανακριβή κατέθεσε στη δίκη των 13. Ζήτησε επίσης τον έλεγχο στη διαχείριση των κονδυλίων κατασκευής του δρόμου Κορώνου-Κωμιακής.

1967: Στις 5 Φεβρουαρίου, ο Σύλλογος Κορωνίδας, με έγγραφό του προς το Υπουργείο Προεδρίας, ζητεί την επίσηυση έκδοσης της άδειας κατεδάφισης της παλιάς ερειπωμένης εκκλησίας του Απόλλωνα.

1974/16 Φεβρουαρίου: Στον αποκριάτικο χορό του Συλλόγου πρωτοπαρουσιάστηκε ο ξεχασμένος «Μπιτζαλαιδίστικος» σκοπός και χορός. Τον χόρεψαν παλιοί Κωμιακίτες πρωτοχορευτές οι: Γιώργος Χωριανόπουλος (Θοδωροέρσης), Γιώργος Ν. Καρούσης (Καρουσοέρσης), Κώστας Βιτζηλαίος (του Μπιστολάκη). Ο τελευταίος έπαιξε και τσαμπούνα.

1976/14 Ιανουαρίου: Σε ολιγόμηνες ποινές φυλάκισης καταδικάστηκαν 9 νεαροί αγρότες από την Κωμιακή που κατηγορούνταν για τη συμμετοχή τους στα επεισόδια του Αυγούστου 1975 στο χώρο όπου βρισκόταν η αλωνιστική μηχανή της Ένωσης Αγρ. Συν/σμών (Λιβάδα). Πέντε καταδικάστηκαν σε 4μηνη φυλάκιση, ενώ οι υπόλοιποι αθωώθηκαν. Οι καταδικασθέντες άσκησαν έφεση.

1980: Μεγάλη πετρελαιοκηλίδα, που εμφανίστηκε στις 27 Φεβρουαρίου, προκάλεσε εκτεταμένη ρύπανση στις παραλίες γύρω από τον Απόλλωνα.

1982/7 Φεβρουαρίου: Δημοπρατήθηκε το έργο κατασκευής αποχετευτικού αγωγού στον Απόλλωνα.

1982: Ξεκίνησε η κατασκευή της μεγάλης γέφυρας της Φανερωμένης.

1989: Φεβρουάριος: Το Νομαρχιακό Συμβούλιο Κυκλάδων εγκρίνει 50 εκ. δρχ. για την ασφαλτόστρωση του δρόμου Εγγαρών-Απόλλωνα.

2003/16-18 Φεβρουαρίου: Πρωτοφανής καταίγδα έπληξε την ορεινή Νάξο προκαλώντας τεράστιες καταστροφές στην περιοχή.

ΜΑΡΤΙΟΣ

1687/2 Μαρτίου: Δολοφονήθηκε έξω από τη Χώρα ο Μπουργιανός Κων/νος Κόκκος, ηγέτης του ξεσηκωμού των αγροτών της πεδινής Νάξου εναντίον των Φρά-

γκων φεουδαρχών. Ανάμεσα στους δολοφόνους ήταν ο Φεουδάρχης των τόπων της Κωμιακής Φραγκίσκος Μπαρότζης μαζί με τον ρογάτορά του Γεώργι του Μυλωνά, ο οποίος διέφυγε κατά πάσα πιθανότητα στη συνέχεια στη Μικρά Ασία για να αποφύγει την αντεκδίκηση.

1890/21 Μαρτίου: Πέθανε στην Αθήνα ο Κωμιακίτης αγωνιστής του 1821 Νικόλαος Μικωνίος.

1936/ Μάρτιος: Άγνωστοι έκλεψαν το τυρί όλης της χρονιάς από τη μάντρα του Ανδρέα Μπαρδή στη Χίλια Βρύση.

1956/3 Μάρτιος: Ιδρύονται στη Νάξο 5 αγροτικά και 2 κοινοτικά ιατρεία, ένα από τα αγροτικά στην Κωμιακή με αρμοδιότητα και τα χωριά Μέση και Σκαδό.

1964/Μάρτιος: Οι κάτοικοι της Κωμιακής ζητούν να προσεγγίσει πλοίο στον Απόλλωνα. Επιστημαίνουν στα υπομνήματά τους ότι προπολεμικά προσέγγιζε μια φορά την εβδομάδα, αλλά με την απελευθέρωση η σύνδεση δεν επανήλθε.

1968: Η Νομαρχία Κυκλάδων ενέκρινε πίστωση 2.000.000 δραχμών για τη διάνοιξη του δρόμου Εγγαρών-Απόλλωνα.

1972/1 Μαρτίου: Το Δ.Σ. του Συλλόγου Κορωνίδας, σε συνεδρίασή του, αποφάσισε την έκδοση της εφημερίδας «**Κορωνίς Νάξου**» και διόρισε Συντακτική Επιτροπή από τους: Εμμ. Δ. Κορρέ φοιτητή, Νικ. Εμ. Λεβογιάννη φοιτητή, Νικ. Ιω. Λεβογιάννη καθηγητή, Νικηφ. Εμ. Φιλίππουπολίτη φοιτητή, Βασ. Ιω. Φραγκουλόπουλο φοιτητή. Πρόεδρος του Συλλόγου Κορωνίδας το 1972 ήταν ο **Στυλιανός Μπαρδής**.

1972: Μεγάλη θαλασσοταραχή, στις αρχές Μαρτίου, προξενεί σοβαρές ζημιές στον υπό κατασκευή κυματοθραύστη στον όρμο του Απόλλωνα και αρκετά μέτρα βραχισμού παρασύρθηκαν από τη θάλασσα.

1972: Η Κωμιακή απέκτησε αυτόματο τηλεφώνω, το: **0285-2729**.

1974: Αρχίζει η κατασκευή της αίθουσας του πνευματικού κέντρου στην Κωμιακή στη θέση των παλαιών κελιών της Θεοσκέπαστης κάτω από την αυλή της εκκλησίας. Το έργο γίνεται με πρωτοβουλία του **παπά-Γιώργη Προμπονά** και με τις εισφορές και την προσωπική εργασία των χωριανών.

1981: Στην απογραφή του πληθυσμού το 1981 η Κωμιακή με τους οικισμούς της είχε: Κωμιακή: 443, Απόλλωνας: 136, Αγία: 20, Κάμπος: 43, Μυρίσης: 12, Αμπράμ: 23, Χίλια Βρύση: 29, Αρέλλες: 9.

1991: Στην απογραφή του πληθυσμού, στις 17 Μαρτίου, ο πληθυσμός της Κωμιακής και των οικισμών της είναι: Κωμιακή: 359, Απόλλωνας: 92, Αγία: 21, Κάμπος: 38, Μυρίσης: 27, Αμπράμ: 26, Χίλια Βρύση: 13, Αρέλλες: 15.

2001: Επανεκδίδεται η εφημερίδα «Κορωνίδα», ύστερα από διακοπή 8 περίπου ετών (Ιούνιος 1993-Μάρτιος 2001).

2001: Ο Σύλλογος Κορωνίδας χτίζει εκκλησία στο μέρος όπου πνίγηκαν οι 13 εργάτες το 1958.

2001: Ιδρύεται στην Κωμιακή Σύλλογος Γυναίκων.

(Συνέχεια στο επόμενο φύλλο)

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

ΜΙΧΑΗΛ ΑΛΙΜΠΕΡΤΗΣ

ΣΤΟΥΡΝΑΡΑ 47 & ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ - ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ

ΤΗΛ-FAX: 210-2321189, ΚΙΝ. 6977-550164

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ M&M

ΚΡΕΑΤΑ ΜΟΝΟ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΧΑΛΚΙΔΟΣ 10, ΠΑΤΗΣΙΑ, ΤΗΛ. 210-2531504

Για την εξυπηρέτηση των Νοτίων Κυκλάδων

Με την επιχειρούμενη διοικητική αναδιάρθρωση της Ελλάδας με το σχέδιο «Καλλικράτης» (ή και με οποιοδήποτε άλλο το ακολουθήσει), είναι μια ευκαιρία να τεθεί εκ νέου το ζήτημα της εξυπηρέτησης των κατοίκων των νησιών των Νοτίων Κυκλάδων και να απαλλαγούν οι νησιώτες της περιοχής αυτής από τη μεγάλη ταλαιπωρία και τα πολλά έξοδά τους (και μάλιστα και εν μέσω οικονομικής κρίσεως) για τη μετάβασή τους στη Σύρο για εξυπηρέτησή τους, λόγω του ότι η Σύρος είναι η τυπική πρωτεύουσα του Νομού Κυκλάδων και της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και ως εκ τούτου και έδρα πολλών αρχών και υπηρεσιών.

Σήμερα στις Νότιες Κυκλάδες εκ των πραγμάτων έχει δημιουργηθεί μια νέα πραγματικότητα. Δεν είναι μόνο η Σύρος ανεπτυγμένη. Και άλλα νησιά, ιδίως τα μεγαλύτερα σε έκταση, έχουν σημειώσει μια σημαντική πρόοδο. Υπάρχει καθημερινή συγκοινωνία από τον Πειραιά για την Παροναξία με τρία δρομολόγια μεγάλων και σύγχρονων πλοίων (2 Blue Star και ένα το «Νήσος Μύκονος») κατά τη διάρκεια όλου του έτους (χωρίς να λαμβάνουμε υπόψη τα επιπλέον δρομολόγια με τα ταχύπλοα το καλοκαίρι). Η βασική πλέον συγκοινωνιακή ακτοπλοϊκή γραμμή των Κυκλάδων (θα μπορούσαμε ανεπίσημα να την ονομάσουμε «γραμμή κορμού») είναι αυτή της Παροναξίας με προεκτάσεις στη Σαντορίνη, αλλά και στην Αμοργό, Μικρές Κυκλάδες ακόμη καθημερινά και με τη Σάμο. Η λοιπή συγκοινωνία, η ενδοκυκλαδική, πέραν της συγκοινωνίας με τα μεγάλα πλοία που συνδέουν τα νησιά αυτά με τον Πειραιά, δημιουργεί αρκετά προβλήματα στους Κυκλαδίτες.

Νομίζω ότι οι κατοχυρωμένες με διοικητικά μέτρα πρωτεύουσες (όπως π.χ. η Σύρος) δεν μπορούν να δικαιώνουν καταστάσεις του παρελθόντος και την ταλαιπωρία πολλών νησιωτών. Οι πρωτεύουσες δεν δημιουργούνται ή δεν διατηρούνται με διοικητικά μέτρα, ούτε με την παρεμπόδιση προσόδου άλλων περιοχών. Κυρίως διαμορφώνονται από την ίδια την πραγματικότητα. Με εξωπραγματικά διοικητικά μέτρα δεν δικαιώνονται οι πρωτεύουσες. (Άλλωστε η Νάξος ήταν σε πρωτεύουσα θέση ανάμεσα στις Κυκλάδες για πολύ περισσότερους αιώνες από όσο η Σύρος. Δεν ζητάμε να γίνει η Νάξος πρωτεύουσα των Κυκλάδων. Αλλά αυτό είναι άλλο θέμα). Ζητάμε να μην ταλαιπωρούνται οι νησιώτες των Νοτίων Κυκλάδων με παρωχημένα διοικητικά σχήματα και με ξεπερασμένες καταστάσεις. Ζητάμε μια ουσιαστική καταγραφή της πραγματικότητας.

(Παρενθετικά αναφέρω ένα πολύ μικρό παράδειγμα για τη

συγκέντρωση υπηρεσιών στη Σύρο. Σήμερα για να προσθέσει ένας υπάλληλος ή συνταξιούχος από τη Νάξο φύλλα στο βιβλιάριο υγείας του για να συνεχίσει την ιατροφαρμακευτική του περιθαλψή, πρέπει να αποστείλει το βιβλιάριο αυτό στη Σύρο και αυτή η διαδικασία μέχρι την επιστροφή του βιβλιαρίου στον κατόχό του θα διαρκέσει τουλάχιστον μια εβδομάδα).

Θα μπορούσε να δημιουργηθεί, αν όχι Περιφέρεια Νοτίων Κυκλάδων (δεν θα ήταν τόσο παράλογο κι αυτό λόγω νησιωτικότητας), τουλάχιστον να δημιουργηθεί ένα Περιφερειακό Διαμέρισμα Νοτίων Κυκλάδων με έδρα τη Νάξο, που βρίσκεται στο κέντρο της καθημερινής συγκοινωνίας των Νοτίων Κυκλάδων και θα μπορούσαν ακόμη με καλύτερη ρύθμιση της ενδοκυ-

κλαδικής συγκοινωνίας να υπαχθούν στο προτεινόμενο διοικητικό σχήμα των Νοτίων Κυκλάδων και τα νησιά των Νοτιοδυτικών Κυκλάδων: Μήλος, Κίμωλος, Σίφνος κ.λπ., τα οποία είναι πλησιέστερα στη Νάξο από όσο στη Σύρο.

Πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να ληφθεί πρόνοια, ώστε με ένα νέο (οποιοδήποτε) διοικητικό σχήμα (λαμβανομένης υπόψη και της νησιωτικότητας) να αντιμετωπιστεί η νέα πραγματικότητα που έχει δημιουργηθεί στις Νότιες Κυκλάδες και να εξυπηρετηθούν οι κάτοικοί τους και να μένουν στα νησιά και να συνεχίζουν την ιστορία και τον πολιτισμό των νησιών και να στηρίζουν την ελληνικότητα του Αιγαίου μας.

Γιάννης Λογαράς
Φιλολογος-Δημοτικός Σύμβουλος
Δήμου Νάξου

Περιφερειακά Διαμερίσματα Νοτίου Αιγαίου

Η επικείμενη διοικητική αναδιάρθρωση της χώρας μας με το σχέδιο «Καλλικράτης» και η δημόσια διαβούλευση που γίνεται μ' αυτό, είναι μια πολύ καλή (αν όχι σπάνια) ευκαιρία να αναμορφωθεί ριζικά το όλο διοικητικό σύστημα (ίσως και του Αιγαίου, γενικά) τουλάχιστον του Νότιου Αιγαίου.

Συμμετέχοντας κι εγώ στο δημόσιο διάλογο προτείνω να γίνουν, αν όχι 4 ή 5 Περιφέρειες στο Νότιο Αιγαίο (η νησιωτικότητα είναι ένα πολύ σοβαρό και κρίσιμο θέμα), τουλάχιστον να δημιουργηθούν 4 ή 5 Περιφερειακά Διαμερίσματα στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, αν αυτή διατηρηθεί (που είναι το πιθανότερο).

Τα Περιφερειακά αυτά Διαμερίσματα μπορούν να έχουν ουσιαστικές και αποκεντρωμένες αρμοδιότητες (πολύ περισσότερες από όσο τα σημερινά Επαρχεία των νησιών) και βέβαια να έχουν το Τοπικό Περιφερειακό Συμβούλιό τους. Βεβαίως θα υπάρχει και το Κεντρικό Περιφερειακό Συμβούλιο, που θα εδρεύει στην έδρα της Περιφέρειας και θα ασχολείται μόνο με τα πιο βασικά και κρίσιμα θέματα της Περιφέρειας.

Τέτοια Περιφερειακά Διαμερίσματα, εφόσον δημιουργηθούν, θα παρακάμψουν ή θα αμβλύνουν και την ένταση για την έδρα της Περιφέρειας, αφού θα έχει αυτή μόνο λίγες βασικές αρμοδιότητες και οι λοιπές αρμοδιότητες θα έχουν μεταβιβαστεί στα Τοπικά Περιφερειακά Διαμερίσματα της Περιφέρειας. Τέτοια Τοπικά Περιφερειακά Διαμερίσματα στην περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου μπορούν να είναι π.χ.: ένα Περιφερειακό Διαμέρισμα Βορείων Κυκλάδων, ένα Περιφερειακό Διαμέρισμα Νοτίων Κυκλάδων, ένα ή δύο Περιφερειακά Διαμερίσματα στα Δωδεκάνησα και άλλο ένα θα μπορούσε να είναι αυτό στον μέχρι τώρα Νομό Σάμου και Ικαρίας, αφού νομίζω ότι και η Σάμος επιθυμεί (μόνη της εξέφρασε την επιθυμία) να ενταχθεί στην Περιφέρεια Κυκλάδων, εφ' όσον δημιουργηθεί τέτοια Περιφέρεια.

Προτείνω, λοιπόν, να δημιουργηθούν Περιφερειακά Διαμερίσματα στο Νότιο Αιγαίο (λόγω νησιωτικότητας), αν δεν μπορούν να δημιουργηθούν πολλές Περιφέρειες και επειδή βέβαια είχαμε και το προηγούμενο της λειτουργίας των Επαρχείων στα νησιά γιατί αναγνωριζόταν (έστω και σχετικά περιορισμένα) η ιδιαιτερότητα του νησιωτικού χώρου.

Παρακαλώ να εξεταστεί με προσοχή η πρότασή μου.

Γιάννης Λογαράς
Φιλολογος-Δημοτικός Σύμβουλος Δήμου Νάξου

✓ Σχολιαστής είναι ένας τύπος που εξηγεί στους άλλους λεπτομερώς πράγματα που ο ίδιος δεν καταλαβαίνει.

✓ Όταν ρωτήθηκε ο Πυθαγόρας πώς πρέπει να φερόμαστε προς την αχάριστη πατρίδα, απάντησε: όπως στη μητέρα.

Πόσο αξίζει ένα χαμόγελο

- Ένα χαμόγελο δεν κοστίζει τίποτα, αλλά δημιουργεί πολλά.
- Πλουτίζει αυτούς που το δέχονται, χωρίς να φτωχαίνει αυτούς που το δίνουν.
- Γεννιέται σαν αστραπή, όμως η ανάμνησή του καμιά φορά κρατά για πάντα.
- Κανένας δεν είναι τόσο πλούσιος που να μπορεί να κάνει χωρίς αυτό και κανείς τόσο φτωχός επειδή πλουτίζει μ' αυτό.
- Δημιουργεί ευτυχία στο σπίτι και συμπάθειες στη δουλειά.
- Είναι ξεκούραση για τον κουρασμένο, φως για τον αποθαρρυσμένο, ηλιαχτίδα για τον θλιμμένο και το καλύτερο αντίδοτο για τη στενοχώρια.
- Κι όμως δεν μπορείς να τ' αγοράσεις, να το ζητήσεις, να το ζητιανέψεις, να το δανειστείς ή να το κλέψεις, επειδή είναι κάτι που δεν έχει καμία αξία για κανέναν αν δεν δοθεί.
- Και μην ξεχνάς τούτο: Κανένας δεν το χρειάζεται τόσο πολύ όσο αυτός που δεν του έμεινε πια ούτ' ένα χαμόγελο για να δώσει...

7 προτροπές για καλύτερη ζωή

1. Χαμογελάτε. Η ενεργητικότητα είναι επιλογή.
2. Τηρείτε πάντοτε τις υποσχέσεις σας.
3. Δώστε εναλλακτική λύση σε κάθε σας πρόβλημα.
4. Δείχνετε κατανόηση σε όλους.
5. Βάλτε τα προβλήματά σας και τα προβλήματα των άλλων, στο ίδιο επίκεντρο του ενδιαφέροντός σας.
6. Μην παραμελείτε τον εαυτό σας και τους συνανθρώπους σας.
7. Η κριτική είναι ευκαιρία για βελτίωση και όχι αποτυχία!

**Για τις συνδρομές σας
επικοινωνείτε με τον Ταμία του Συλλόγου
κ. Στέφανο Νικ. Ανδρή
στα τηλέφωνα
210-2921431, 6942-625221**

ΠΩΛΕΙΤΑΙ
οπί στο χωριό.
Τηλ. 210-2447166
22850-63214
(Μαρία
του Φραγκουλιδοβασίλη)

ΠΩΛΕΙΤΑΙ
οικόπεδο στον Απόλλωνα,
περιοχή Ασμιρόλημνος
675 m², άρτιο
και οικοδομήσιμο.
Τηλ. 6936-910416

Πωλείται παλιά οικία
στην Κωμιακή, στο κέντρο του χωριού, πετρόκτιστη, με αυλή, υπόγειο, ισόγειο. Έχει παροχές ΔΕΗ, ύδρευσης και αποχέτευσης.
Τηλέφωνα: 210-2281300, 6940-720292, 210-2231490

ΚΥΡΙΑΚΗ ΓΕΩΡΓ. ΧΩΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ
ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ
ΠΑΡΑΔΙΔΕΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ
Τηλ. 210-2018686, Κιν. 6942-990861

ΑΦΟΙ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΝΔΡΗ Ο.Ε.
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΦΑΡΩΝ 5-7, ΓΑΛΑΤΣΙ
ΤΗΛ. 210-2928118, ΚΙΝ. 6977-001322

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΧΩΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΒΛΑΧΟΕΡΓΗΣ
ΝΑΞΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ – ΓΕΝΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ
ΥΛΙΚΑ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ ΜΕ ΓΕΡΑΝΟ
ΓΑΛΑΤΣΙ: ΝΑΞΟΥ 21
ΤΗΛ. 210-2933023 - ΚΙΝ. 6977-437183
ΚΩΜΙΑΚΗ ΝΑΞΟΥ, ΤΗΛ. 22850-52217

Τα σχολια(να) της «Κορωνίδας»

Κάτι πρέπει να κάνουμε

Υπάρχουν χιλιάδες άνθρωποι, φιλήσυχοι, δημιουργικοί, αγωνιστές, που εργάζονται για να συγκρατήσουν τη γενική κατολίσθηση, που συμβάλουν στην πρόοδο του Ελληνισμού, που έχουν μεγάλη και πλούσια δράση προσφοράς, αναρωτιούνται τι πρέπει να κάνουμε για να σωθεί η χώρα κλπ. Επειδή είμαι κι εγώ ένας από αυτούς, **απαντώ**: Φτάνει να το θελήσουμε. Φτάνει να αποφασίσουμε να διώξουμε από κάθε υπεύθυνη θέση όλους τους καιροσκόπους και κερδοσκόπους, όλους τους επίορκους και τους εκμεταλλευτές, όλους τους συνεργάτες των διεθνών κυκλωμάτων της απάτης και όλα τα ντόπια όργανά τους. Είναι καιρός να αναζητήσουμε και να εκλέξουμε τίμιους και ανιδιοτελείς εργάτες του καλού και της προόδου. **Νέα παιδιά με γνώση, σύνεση και ζέση** για την πάταξη του κακού, την τιμωρία των υπευθύνων, την στήριξη του Ελληνισμού και την πρόοδο της χώρας μας.

Αναζητείται σωτηρία

Βέβαιο είναι ότι **αν** εμείς οι ίδιοι δεν αλλάξουμε νοοτροπία και τρόπο ζωής, **αν** δεν προτιμήσουμε το γενικό καλό από το ατομικό μας συμφέρον, πρόοδος δεν συντελείται και σωτηρία της χώρας δεν έρχεται. Με το να περιμένουμε

Γράφει ο **Νίκος Χωριανόπουλος**

βοήθεια από τους άλλους, και μάλιστα από τους ξένους γνωστούς **τοκογλύφους**, όχι απλώς δεν γίνεται τίποτα, αλλά βυθιζόμαστε ακόμη περισσότερο στο τέλμα και αυξάνουμε συνεχώς την εξάρτησή μας από εκείνους οι οποίοι είναι υπεύθυνοι της καταστροφής.

Όλοι οι άνω των ...ήντα, γρήγορα στο Ελ. Βενιζέλος (αεροδρόμιο)

Χαράς Ευαγγέλια για τους ηλικιωμένους στην Ιταλία. Έχουν την τύχη ή την ατυχία, οι Ιταλοί να τους κυβερνά μια ηγεσία που αφού προχώρησε με βάση τις Οδηγίες της Ε.Ε. σε περικοπές μισθών, συντάξεων, σε απολύσεις εργαζομένων, έβγαλε νόμο και για το καλό των ηλικιωμένων. Κάλεσε τον ιταλικό λαό να υιοθετήσουν(!) έναν γέρο ή μια γριά, αφού μείωσε πρώτα τις συντάξεις τους. Θα τους κοιμίζουν, θα τους ταΐζουν πρωί-μεσημέρι-βράδυ, θα τους πηγαίνουν βόλτα στα πάρκα, θα αγοράζουν τα χρειώδη - πάνες λ.χ. και ό,τι άλλο χρειαζόμενο για γέρους και γριές. Οι υιοθετούντες, για την προσφορά τους αυτή θα αμειβονται κιόλας από το κράτος προστασίας... και πρόνοιας της Ιταλίας με το τεράστιο χρηματικό ποσό των διακο-

σίων(!) ευρώ το μήνα, και αυτό σαν επίδομα! Έτσι οι γείτονες Ιταλοί και «ψυχικοί» θα κάνουν και επίδομα θα παίρνουν. Θα ωφελούνται οικονομικά και θα κερδίσουν και τον παράδεισο μετά θάνατον. Και μη χειρότερα. Τι έχουμε ακόμη, αγαπητοί φίλοι, να δούμε και ν' ακούσουμε...

Με αφορμή τις πανελλαδικές

Από τις αρχές του 17ου αιώνα χρονολογείται η σύσταση των ελληνικών σχολείων στις κοινότητες και η αναγέννηση των ελληνικών γραμμάτων. Το Φλαγγίνειον Φροντιστήριον της Ενετίας, που ιδρύθηκε το 1623, μόρφωσε τους πρώτους δασκάλους, οι οποίοι μεταφέρθηκαν στην Ελλάδα, ιδρύοντας πρώτα σχολεία στο Καρπενήσι, στα Ιωάννινα, στην Αθήνα και σε άλλες πόλεις. Έτσι μάθαμε ό,τι μάθαμε. **Αν μάθαμε τίποτα.**

Το ίδιο σύστημα

Η κατανομή βαρυτάτων φόρων ίσχυε και επί Τουρκοκρατίας, καθώς πολλοί κοινοτικοί άρχοντες απαιτούσαν με διάφορες προφάσεις όλο και περισσότερα, προκαλώντας παράπονα, διενέξεις και κοινωνική αναταραχή. Συμφέροντα, φιλοδοξίες και πάθη χώριζαν σχεδόν πάντοτε άρχοντες και λαό, δύο συνήθως αντιμαχόμενες παρατάξεις.

Επιτυχόντες στα ΑΕΙ-ΤΕΙ

Η **Χρυσούλα Χάλκου** του Βασιλή (του Δημητράκη) και της Κατερίνας (του Τρυφερομανόλη) πέτυχε στο Χημικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Η **Αντιγόνη Παπαδοκωστοπούλου** του Αρίστου και της Αλισάφης (του Τρυφερομανόλη) πέτυχε στο Τμήμα Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής Διακόσμησης και Σχεδιασμού Αντικειμένων ΤΕΙ Σερρών.

Ανάγκη ισχυροποίησης του ρόλου της Νάξου

Η επικείμενη ψήφιση του σχεδίου «Καλλικράτης» είναι μια ευκαιρία να επανεξετάσουμε το ρόλο της Νάξου, αλλά και των Νοτίων Κυκλάδων μέσα στο χώρο του Νοτίου Αιγαίου. Μια ευκαιρία που δεν θα έπρεπε να αφήσουμε οι Ναξιώτες να πάει χαμένη. Να ζητήσουμε να δημιουργηθεί ένα Περιφερειακό Διαμέρισμα Νοτίων Κυκλάδων μέσα στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (με πρωτεύουσα τη Νάξο) ή αν αυτό δεν είναι δυνατόν να γίνει, τότε να δημιουργηθεί μια άλλη ισχυρή Αυτοδιοικητική Αρχή για τις Νότιες Κυκλάδες. Αρκετή είναι η ταλαιπωρία των νησιωτών της περιοχής με το να είναι πρωτεύουσα η Σύρος. Μια πρωτεύουσα των Νοτίων Κυκλάδων θα μπορούσε πιο εύκολα να διεκδικήσει και να επιλύσει μεγάλα προβλήματα, όπως λιμάνι, αεροδρόμιο, δικαστικό μέγαρο κλπ.

Αυτό τον καιρό, που εξ υπαρχής συζητείται το διοικητικό χωροταξικό του ελληνικού χώρου και βέβαια και της περιοχής του Νοτίου Αιγαίου, θα έπρεπε εμείς οι Ναξιώτες να προβάλλουμε ισχυ-

ρά το αίτημα για την ανάδειξη του ρόλου της Νάξου στο χώρο των Κυκλάδων ή των Νοτίων Κυκλάδων. Ήδη οι Δωδεκανήσιοι έχουν θέσει θέμα διεκδίκησης της πρωτεύουσας της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου στη Ρόδο. Εμείς οι Ναξιώτες τι διεκδικούμε; (Μάλλον τίποτα!) Μέχρι τότε θα δεχόμαστε παθητικά να συρόμαστε από το άρμα της Σύρου; Το θέμα δεν είναι τοπικιστικό για τη Νάξο. Εκ των πραγμάτων η Νάξος έχει ενισχυμένο ρόλο στις Νότιες Κυκλάδες, γεγονός που πρέπει να αποτυπωθεί και επίσημα στο νέο διοικητικό χάρτη της χώρας. Το θέμα που θέτουμε είναι θέμα ουσιαστικής εξυπηρέτησης των Ναξίων και των άλλων νησιωτών των Νοτίων Κυκλάδων. Οι τοπικές αρχές (πάσης μορφής και βαθμίδας) και ο τοπικός τύπος θα πρέπει να αναδείξουν το ζήτημα όσο είναι ακόμη καιρός.

Γιάννης Λογαράς

(Υ.Γ.: Για τη δημιουργία Περιφερειακού Διαμερίσματος έχω αποστείλει επιστολές στις αρμόδιες κρατικές αρχές, στον τοπικό Τύπο και άλλους φορείς.)

ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΕΜΜ. ΝΙΚΟΛΑΚΗΣ

ΞΥΛΙΝΑ ΔΑΠΕΔΑ, ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΞΥΛΙΝΕΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΣΚΑΛΕΣ, ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΤΟΙΧΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΕΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ (ΡΑΜΠΟΤΕ)

Τηλ. 210-2930976, Κιν. 6973-229564

Πώς φθάσαμε στο σημερινό αδιέξοδο

☞ **Συνέχεια από τη σελ. 1**

κό ποσό που δανείστηκε η χώρα από το εξωτερικό ήταν 818.500.000 δρχ.

Το 1893 η Ελλάδα βρέθηκε σε αδυναμία πληρωμής των τοκοχρεωλυσιών των δανείων και ζήτησε επαναδιαπραγμάτευση των χρεών της, δηλαδή **πτώχευση**, για να ληφθεί η φράση από τον τότε πρωθυπουργό Χαρίλαο Τρικούπη, «**δυστυχώς επτωχεύσαμεν**».

Τα οικονομικά μας και τότε οδήγησαν το κράτος σε καθεστώς Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου (Δ.Ο.Ε.), σα να λέμε σήμερα το γνωστό σε όλους μας Δ.Ν.Τ. Εκπρόσωποι έξι δυνάμεων (Αγγλία, Γαλλία, Αυστρία, Γερμανία, Ρωσία, Ιταλία) ανέλαβαν την διαχείριση βασικών κρατικών εσόδων, όπως τα έσοδα των μονοπωλίων αλατιού και φωτιστικού πετρελαίου, σπέρτων, παιγνιοχάρτων, χαρτιού, τσιγάρων, τα έσοδα από την εξόρυξη της σμυρίδας της Νάξου και άλλων. Στόχος της διαχείρισης αυτής ήταν η εκπλήρωση των υποχρεώσεων ύψους 92.000.000 δρχ. προς την Οθωμανική Αυτοκρατορία ως πολεμική αποζημίωση.

Κατά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο οι Σύμμαχοι προχώρησαν σε έναν ιδιόμορφο δανεισμό της χώρας, που θα είχε οδυνηρές συνέπειες στο μέλλον. Η Μ. Βρετανία - Γαλλία - ΗΠΑ ενέκριναν μεγάλα δάνεια προς την Ελλάδα 12.000.000 λίρες Αγγλίας, 300.000.000 γαλλικά φράγκα και 50.000.000 δολάρια ΗΠΑ. Δανεισμός θεωρητικός, ποσά που ουδέποτε δόθηκαν στην Ελλάδα. Θεωρήθηκαν κάλυμμα για την έκδοση χαρτονομίσματος που η πολιτεία θα χρηματοδοτούσε την πολεμική προσπάθεια. Οι συνέπειες αυτού του ιδιόμορφου δανεισμού ήταν καταστροφικές για τις μετέπειτα δεκαετίες.

Επίσης ο Α' Παγκόσμιος Πόλεμος ήταν η αφορμή για την δια-

μάχη του Ελ. Βενιζέλου με τον Βασιλιά, η οποία δίχασε το έθνος σε όλη την περίοδο του Μεσοπολέμου. Οι πολεμικές περιπέτειες της περιόδου αυτής ολοκληρώθηκαν με την Μικρασιατική Εκστρατεία και Μικρασιατική Καταστροφή. Οι πρόσφυγες που έφθασαν στη χώρα ξεπέρασαν το 1,3 εκατομμύριο. Το γεγονός αυτό οδήγησε τη χώρα σε τραγικές πολιτικοοικονομικές, αλλά κυρίως **οικονομικές**, μεταβολές.

Το έτος 1932 η παγκόσμια οικονομική κρίση που ξέσπασε, μας κτύπησε και πάλι την πόρτα, αναγκάζοντάς μας να δηλώσουμε και πάλι **πτώχευση**.

Για να φτάσουμε στα τελευταία χρόνια, όπου σε όλες τις δυτικές χώρες επήλθαν διαρθρωτικές οικονομικές αλλαγές και κοινωνικές ανακατατάξεις. Οι ανακατατάξεις αυτές μεταβάλλουν συνολικά τον κόσμο της εργασίας, με αλλα-

γές στο εργασιακό, μείωση θέσεων απασχόλησης και δραματική αύξηση της ανεργίας. Η οικονομική ύφεση εκδηλώθηκε έντονα στη χώρα μας κατά τις τελευταίες δεκαετίες και οφείλεται κυρίως στην επιδείνωση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών και την αύξηση του εξωτερικού ελλείμματος, στον πληθωρισμό και την παρατεταμένη κάμψη των παραγωγικών επενδύσεων.

Φθάνοντας λοιπόν στο σήμερα, θα δούμε πως η ιστορία επαναλαμβάνεται, ότι το ίδιο έργο έχει ξαναπαιχτεί πολλές φορές και ότι το άρωμα διατηρεί από την Επανάσταση έως σήμερα απόφια την οσμή του.

Πιστεύουμε ότι θα τα καταφέρουμε, ότι οι νέοι μας με τις γνώσεις τους θα φέρουν την πατρίδα εκεί που της ανήκει, αλλάζοντας όλες αυτές τις δομές που μας έφεραν στο αδιέξοδο.

ΣΤΥΛ. & ΣΤΕΦ. ΚΕΡΑΜΙΩΤΗΣ ΕΜΜ. ΑΛΙΜΠΕΡΤΗΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

ΡΕΑΣ 12, ΓΑΛΑΤΣΙ - ΤΗΛ. 210-2223851, FAX 210-2223905

KIN. 6944-3988834 - 6977-322410

ΤΑΠΗΤΟΚΑΘΑΡΙΣΤΗΡΙΑ SPECIAL

ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ & ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΤΑΠΗΤΩΝ

ΚΑΘΑΡΙΖΟΥΜΕ ΜΗΧΑΝΟΠΟΙΗΤΑ ΧΑΛΙΑ - ΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΑ ΧΑΛΙΑ - ΜΟΚΕΤΕΣ - ΦΛΟΚΑΤΕΣ

ΤΙΜΗ ΕΚΠΛΗΞΗ

ΔΩΡΕΑΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑ & ΦΥΛΑΞΗ

ΒΟΥΡΔΟΥΜΠΑ 15-17 - Κ. ΠΑΤΗΣΙΑ

Τηλ. 210-2014441, Οικίας 210-2521880

Κιν. 6972-606624, 6944-449590

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις

- Η **Γεωργία Βιτζηλαίου** του Βασίλη και ο **Δημήτρης Βενιέρης** του Στυλιανού, απέκτησαν κοριτσάκι (4-9-2009).
- Ο **Βαγγέλης Κορρές** του Γιαννακού και η **Άννα Καραμπίνη** απέκτησαν κοριτσάκι.
- Η **Εύα Καρούση** του Γιάννη του Καρουσοβάγγελου και της Σοφίας του Μητσοβασιλή γέννησε τον Μάρτιο στην Αθήνα κοριτσάκι.
- Ο **Κώστας Φραντζέσκος** του Δημητρίου και η **Ματίνα Χωριανοπούλου** του Νικηφόρου, απέκτησαν αγοράκι (12-4-2010).
- Ο **Δημήτριος Στάης** του Ιωάννη του Λαδοδημήτρη και η **Μαρία Παπακώστα** απέκτησαν αγοράκι στις 30-4-2010.

Βαπτίσεις

- Ο **Στέφανος Νικ. Ανδρής** και η **Ελισάβετ Γεωργ. Αλιμπέρτη** βάπτισαν το κοριτσάκι τους στις 2 Μαΐου στον Ιερό Ναό Αγίου Ανδρέα Λαμπρινής και το ονόμασαν Κατερίνα. Να τους ζήσει!

Γάμοι

- Η **Μαρία Καρούση** του Γιάννη του Καρουσοβάγγελου και της Σοφίας του Μητσοβασιλή και ο **Αντώνης Πέτρου** τέλεσαν το γάμο τους στις 12 Δεκεμβρίου 2009 στον Ιερό Ναό Αγίου Δημητρίου Ψυχικού.
 - Ο **Δημήτρης Στάης** του Ιωάννη, εγγονός του Λαδοδημήτρη, και η **Μαρία Παπακώστα** τέλεσαν το γάμο τους στις 24-2-2010 στο Δημαρχείο Αθηνών.
- Η «Κορωνίδα» εύχεται στα νύμφατρα ζευγάρια να ζήσουν ευτυχισμένα!

Θάνατοι

- Πέθανε στην Αθήνα, σε ηλικία 84 ετών, ο **Κωνσταντίνος Στυλ. Βιντζηλαίος**, γιος του Μαρκοϊαννοστυλιανού, και κηδεύτηκε στον Απόλλωνα.
- Πέθανε στην Αθήνα στις 13-4-10, σε ηλικία 84 ετών, ο **Στέφανος Λιανής** του Ιωάννη (Τρυφεροστέφανος) και κηδεύτηκε στο Νεκροταφείο του Αγίου Δημητρίου Μπαραχαμίου.

ΕΙΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΑΙΩΝΙΟΝ ΕΣΤΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣ

Επιμέλεια: **Παναγιώτης Εμμ. Λιανής**

Στέλλα Εμμ. Λιανή
(Τρυφερομανώλενα, 1926-2010)

Στις 11.2.2010 άφησε τη μάταιη τούτη ζωή η Στέλλα του Μητσονικόλα, η Τρυφερομανώλενα. Στην τελευταία της κατοικία, στο Β' Νεκροταφείο

- Πέθανε στην Αθήνα, σε ηλικία 86 ετών, η **Κούλα Πρεβενιού** (Νώντενα), στις 2-3-2010.
- Πέθανε στην Αθήνα, στις 16-3-10, σε ηλικία 81 ετών, η **Σμαρώ Βασιλείου Κορρέ** του Τζαγλή.
- Πέθανε στην Αθήνα, σε ηλικία 84 ετών, η **Στέλλα Εμμ. Λιανή** (Τρυφερομανώλενα).

Μνημόσυνα

- Τελέστηκε στις 18-4-2010, στον Ιερό Ναό Αγίου Ανδρέα Λαμπρινής ετήσιο μνημόσυνο στη μνήμη του **Ιωάννη Εμμ. Κρητικού** (Ραφτοϊάννη).
- 40ήμερο μνημόσυνο τελέστηκε στις 18-4-2010 στη μνήμη της **Σμαρώς Βασιλείου Κορρέ** στον Ιερό Ναό Αγίου Λουκά Πατησίων.
- Στις 21-4-10 έγινε το 40ήμερο μνημόσυνο της **Στέλλας Λιανή** (Τρυφερομανώλενας).
- 40ήμερο μνημόσυνο τελέστηκε στη μνήμη της **Κούλας Πρεβενιού** (Νώντενας) στις 11-4-10 στο Β' Κοιμητήριο Αθηνών.

Προσφορές

- Η οικογένεια της **Κυριακής Πρεβενιού** προσέφερε 200 ευρώ στη μνήμη της για ενίσχυση της εφημερίδας.
- Ο **Μιχάλης Κορρές** (Τζαγλής) προσέφερε, στη μνήμη της μητέρας του, 200 ευρώ στο σύλλογο για ενίσχυση της εφημερίδας.
- Τα παιδιά του **Τρυφερομανώλη** έδωσαν 300 ευρώ για ενίσχυση της εφημερίδας στη μνήμη της μάνας τους, εκφράζοντας από βάθους καρδιάς ειλικρινείς ευχαριστίες στον κόσμο που συμμετείχε και μοιράστηκε μαζί τους το βαρύτατο πένθος τους.

Ευχαριστήρια

- Ο Σύλλογος ευχαριστεί τους συγχωριανούς μας **Νίκο Ανδρή** και **Βαγγέλη Κορρέ** (του Γιαννακού) για την ενίσχυση (σε... υγρά καύσιμα) της Λέσχης του Συλλόγου.
- Η οικογένεια **Εμμανουήλ Μυλωνά** ευχαριστεί θερμά όσους συμπαραστάθηκαν στο βαρύτατο πένθος τους.

Αθήνας, κοντά στον προ διετίας κοσμημένο τάφο του κυρίου της, του Τρυφερομανώλη, πλήθος συγγενών, φίλων, γειτόνων, συγχωριανών, την συνόδευσαν ψάλλοντας «μακαρία η οδός...» και αποθέτοντας στη σεπτή σορό της ποικίλοχρωμα και ευωδιαστά λουλούδια. Όπως λουλούδι πολύχρωμα και εύομο ήταν η ζωή της.

Γεννημένη στην Κωμιακή το 1926 από ενάρετους γονείς, μεγάλωσε στις γνωστές και δύσκολες συνθήκες, όπου το θηλυκό δεν είχε λόγο στα της οικογένειας, πόσο μάλλον στα της κοινωνίας. Εκτελούσε προσαγές σαν υποτακτικό. Ο πατέρας ήταν το πρώτο αφεντικό και ο σύζυγος το δεύτερο.

Η Στέλλα, φεύγοντας από τα χέρια του καλοσυνάτου Μητσονικόλα, βρέθηκε στην αγκαλιά του Τρυφερομανώλη. Άντρα πρώτα απ' όλα

ντόμπρου, ταμαχιάρη, δουλευτάρη, ακάματου, αλύγιστου και αγωνάτιστου, που ξεπέρασε πολλούς σκόπελους και ύφαλους για να αναθρέψει την εξαμελή οικογένειά του. Στο πλευρό του συμπαραστάτης αρωγός. Στις διώξεις του, λόγω του ασυμβίβαστου με την αδικία χαρακτήρα του (ούτε τα προϊόντα του δεν αγόραζαν οι έμποροι, ακόμη και αν υπήρχε έλλειψη), υπήρξε στυλοβάτης και τον ενθάρρυνε στις όποιες αποφάσεις του. Τον στήριζε με την αγάπη και την πίστη της στη ζωή και στην οικογένεια με αφειδώλευτη προσφορά. Το χαμόγελο που ποτέ δεν της έλειψε και ο καλός λόγος ως βάλαμο λειτουργούσε. Στήριξε την οικογένεια και ευτύχησε να καμαρώσει έξι παιδιά αποκαταστημένα, καθώς και εγγόνια που τις πύλες της ανώτατης εκπαίδευσης έχουν διαβεί, όπως ήταν το όνειρό της, να μορφωθούν τα παιδιά της και τα εγγόνια της.

Μικρή το δέμας, αλλά με μεγάλη καρδιά, απέραντη αγκαλιά και αιώνιο χαμόγελο. Φύση αισιόδοξη. Προσόντα σπάνια για τις μέρες μας. Αυτά όμως την έκαναν αγαπητή. Κακό λόγο για κανέναν δεν εκστόμιζε. Τις αρετές του καθενός τόνιζε, παραβλέποντας τυχόν ελαττώματα. Σε όλο το χωριό αγαπητή, στη γειτονιά του Γαλασιού αξιοσέβαστη, στους συγγενείς και φίλους η χαμογελαστή Στέλλα. Για τον Τρυφερό(μανώλη) ο συμπαραστάτης και στυλοβάτης. Για τα παιδιά και τα εγγόνια και την ευρύτερη οικογένεια η προσωποποιημένη αισιόδοξια. Η πραότητα, το χαμόγελο, ο καλός λόγος. Η απεραντοσύνη της καλοσύνης. Όλα αυτά είναι.

Οι πέτρες που χτίζουν το πάνθεο στο οποίο πρωτεύουσα και κυρίαρχη θέση δικαιολογημένα και επάξια κατέχει. Όπως κατέχει και η γειτόνισά σου στο χωριό και συντέκνισά σου, η Ελισάβετ Ε. Λεβογιάννη, η Λεβαίνομανώλενα, στην οποία τα χαιρέτισματά όλων μας πιστεύω ότι έδωσαν. Που σε αγαπούσε και την αγαπούσες.

Αγαπητή γειτόνισσα Στέλλα, τα όμορφα πολύχρωμα και εύομα λουλούδια που στρώναμε στο ύστερο διάβα σου, ήταν απόδειξη αγάπης και σεβασμού και η ανυμνολόγησή του «μακαρία η οδός» η πεποίθησή μας ότι μεταξύ αγίων συγκατατίθεται.

Αυτά τα φτωχά λόγια ήθελα μπροστά στην πάνσεπη σορό σου να απευθύνω, όμως η βαθιά συγκίνηση και η απέραντη θλίψη ήταν απαγορευτικές, αφού και τώρα που γράφω αυτές τις λέξεις το χέρι τρέμει ακόμη, πολλώ δε μάλλον η φωνή ενώπιον του σεπτού σκηνώματός σου. Σε έναν όμως αγωνιστή και αισιόδοξο της ζωής, ούτε οδυρμός, ούτε δάκρυ (φανερό) προσήκει, παρά μόνο θαυμασμός.

Στις νέες γενιές να συμπαρασταθούμε, που σήμερα οι συνθήκες είναι δύσκολες και οι νέοι χρειάζονται την ηθική βοήθειά σου που θα εκφράζεται ακόμη και με ένα χαμόγελο, όπως το δικό μου εγκάρδιο και ανέσπερο.

Η μνήμη σου να είναι αιώνια.

Νίκος Εμμ. Λεβογιάννης

Αγαπημένη μου κουμπάρα Στέλλα.

Πάνε τρεις μήνες πια που έφυγες από τούτον τον κόσμο, στις 11 του Φλεβάρη, τελευταία βδομάδα της Αποκριάς. Η αλήθεια είναι, πως έφυγες πολύ γρήγορα. Μέσα σε λίγο διάστημα. Σαν να βιαζόσουν. Σαν έτοιμη από καιρό. Και την ετοιμασία την είχες αρχίσει δυόμισι χρόνια πριν, από τότε που έχασες τον αγαπημένο σου σύντροφο, τον κουμπάρο μου τον Μανώλη. Είχες καλά τέλη, κουμπάρα μου, ανώδυνα και ειρηνικά. Δεν πρόλαβες να κουραστείς, αλλά ούτε να κουράσεις τους ανθρώπους σου.

Έφυγες για το στερνό ταξίδι σου πλήρης ημερών. Όμως τα παιδιά σου, οι συγγενείς σου κι εμείς όλοι που σε αγαπούσαμε, δεν μπορούμε ακόμη να συνηθίσουμε και να δεχτούμε την απουσία σου. Ήσουν εξαιρετική μάνα, η καλύτερη γειτόνισσα, για όλους όταν ζούσαμε στο χωριό, αλλά πάνω απ' όλα ήσουν υπέροχος άνθρωπος. Ποτέ δεν έβλαφες κανέναν, ούτε με λόγια αλλά ούτε με έργα. Γι' αυτό είχες την εκτίμησή και την συμπάθεια των συγχωριανών μας και όλων όσων σε γνώριζαν.

Εγώ είχα την τύχη να σ' έχω εκτός από γειτόνισσα στο χωριό και συντέκνισσα από τότε που βάφτισα το μικρότερο παιδί σου. Την οικογένειά σου την ένωθα σαν δική μου και κάθε φορά που ερχόμουν να σας δω και να κουβεντιάσουμε όπως πάντα τα παλιά, έφευγα από το σπίτι σας γεμάτη με καλά συναισθήματα.

Με τον κουμπάρο μου τον Μανώλη παντρεύτηκες από αγάπη, που κράτησε όλη σας τη ζωή. Ευτύχησες να κάνεις μαζί του μια μεγάλη οικογένεια με πολλά παιδιά και εγγόνια και να τα δεις καλά αποκατεστημένα, έτσι όπως ονειρεύεται και προσδοκά κάθε γονιός.

Δεν έχω άλλα να σου πω, κουμπάρα Στέλλα. Τώρα πια το ταξίδι σου θα έχει φτάσει στο τέρμα του και εσύ θα βρίσκεσαι στον τόπο που κατοικούν οι αγαθές ψυχές μαζί με τον αγαπημένο σου σύντροφο.

Στην οικογένειά σου και σ' όλους εμάς θα λείψεις. Και να ξέρεις, δεν θα σε ξεχάσουμε ποτέ!...

Σοφία Αλιμπέρτη-Κορρέ

Μαρία Μυλωνά
(κόρη του Βλαχογιάννη και σύζυγος του Μανώλη του Βασιλιαντρέα, ετών 49)

Γλυκιά μας μανούλα, έφυγες τόσο χωρίς από κοντά μας και τόσο γρήγορα, που ακόμη μας φαίνεται απίστευτο! Το γλυκό σου πρόσωπο, η θύμηση της καλοσυνάτης ψυχής σου και όλες αυτές οι τόσο όμορφες αναμνήσεις που έχουμε να θυμόμαστε από σένα, μπορούν μόνο κάπως να απαλύνουν τον πόνο μας.

Ήσουν ο καλύτερος άνθρωπος που εμείς γνωρίζαμε και είμαστε υπερήφανοι όταν μας λένε, όσοι σε

ήξεραν, ότι δε θα σε ξεχάσουν ποτέ, γιατί ήσουν σπάνιος άνθρωπος. Είναι αλήθεια ότι είχες καλή καρδιά και νοιαζόσουν για όλους. Δεν κρατούσες κακία σε κανέναν και πάντα είχες να πεις ένα καλό λόγο για τους άλλους. Θα σε θυμόμαστε πάντα όπως ήσουν: χαρούμενη, γενναϊόδωρη, με ευγενική ψυχή και ειλικρινή αισθήματα ανθρωπιάς και αλληλεγγύης για τους συνανθρώπους σου. Γι' αυτό και όσοι σε γνώριζαν σε συμπαθούσαν, σε εκτιμούσαν και σε τίμησαν με την παρουσία τους στο τελευταίο σου ταξίδι.

Ακόμη και όταν αρρώστησες, ήσουν πολύ αξιοπρεπής και πολύ δυνατή. Αγωνιζόσουν να μείνεις μαζί μας μέχρι και τις τελευταίες στιγμές και δεν παραπονιόσουν! Εμείς βλέπαμε πόσο μεγάλο θάρρος και κουράγιο είχες και σε θαυμάζαμε! Έτσι μπορούσαμε κι εμείς να είμαστε δυνατοί και να μη λυγίζουμε.

Ελπίζουμε τώρα ο Θεός να σε έχει κοντά του και από εκεί ψηλά να μας βλέπει, να μας προσέχει, να μας προστατεύει και να μας καμαρώνει! Κι εμείς θα προσπαθήσουμε να φανούμε αντάξιοι σου! Κι όταν αποκτήσουμε παιδιά, θα είμαστε υπερήφανοι όταν θα τους μιλάμε για σένα!

Ήσουν άξια σύζυγος και υπέροχη μητέρα και είμαστε ευγνώμονες γιατί μαζί με τον μπαμπά μας μεγαλώσατε μέσα σε μια σωστή οικογένεια, με αρχές και αξίες και μας προσφέρατε τόσα πολλά, ώστε να μπορούμε να πορευτούμε μόνοι μας και αξιοπρεπώς στο μέλλον και οι άλλοι να μας σέβονται και να μας εκτιμούν.

Ήσουν και θα είσαι αναντικατάστατη στην καρδιά μας και στη ζωή μας! Δε θα σε ξεχάσουμε ποτέ! Θα σε αγαπάμε για πάντα!

Ας είναι ελαφρύ το χώμα που σε σκεπάζει!

Με αγάπη,

Κατερίνα, Αντρέας, Σοφία- Παναγιώτα

Κυριακή Μιχ. Πρεβενιού
(Νώντενα, ετών 86)

Πριν από 6 μήνες, η στήλη αυτή φιλοξένησε τον αδερφό μου, Αντώνη Μιχ. Πρεβενιού (Νωντάκι). Ο Αντώνης έφυγε νωρίς, αφήνοντας πίσω του μάνα, παιδιά, γυναίκα, φίλους, παρ' όλη την αγάπη που είχε γι' αυτούς. Σήμερα φιλοξενεί τη μητέρα μου, Κυριακή.

Ποιος το φανταζόταν πως μετά από τόσα βάσανα θα την αξίωνε ο Θεός να θρηνηήσει το χαμό του παιδιού της και μετά από πολλές φουρτούνες θα έκανε κι αυτή το μεγάλο ταξίδι για να τον συναντήσει. Παραδοσιακή, γνήσια Κωμιακίτισσα, αξιόλογη και δημιουργική παρά τα δύσκολα χρόνια στο χωριό, μια θαυμάσια οικογένεια και να καμαρώσει παιδιά, εγγόνια και δισέγγονα. Μας έμαθαν να χαϊρόμαστε με τα μικρά και καθημερινά πράγματα και να είμαστε ευχαριστημένοι με αυτά που έχουμε.

Μακάρι εκεί που βρίσκεται να είναι πολύ ευχαριστημένη, μιας και θα έχει την καλύτερη παρέα και δεν θα ξανακλάψει ποτέ.

Για μας εδώ θα είναι πάντα στις

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΕΛΕΤΩΝ
ΚΗΔΕΙΕΣ - ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ - ΣΤΕΦΑΝΙΑ - ΤΑΞΙΔΙΑ
ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΕΡΑΜΙΩΤΗ & ΥΙΟΥ
Ηρακλείου 28, Γαλάτσι
Τηλ. 210-2910582, 210-2131706, Κιν. 6977-416023
ΑΝΟΙΚΤΑ ΚΑΘ' ΟΛΟ ΤΟ 24ΩΡΟ

καρδιές μας, θα κατοικεί στο μυαλό μας και πάντοτε θα βιώθουμε την αγάπη και τη φροντίδα που μας έχει δώσει τόσο απλόχερα.

Θα βρίσκεται πάντα ανάμεσα μας, τόσο εκείνη όσο και ο αδερφός μας.

Η κόρη σου Ειρήνη

Στον απόηχο της θλιβερής καμπάνιας που χτυπούσε για το Μωνταντώνη, πριν καλά-καλά στεγνώσουν τα δάκρυα για τον πρόωρα χαμένο φίλο, ήρθε η είδηση του θανάτου της μάνας του, της Κυριακής, βυθίζοντας σε ακόμα μεγαλύτερο πένθος την ήδη βαρύτερη οικογένεια.

Μια ακόμα πολύτεκνη και πολύτιμη Κωμιακίτσα μάνα, θυσία στο βωμό της φαμελιάς, δοκιμασμένη στο καμίνι της βιοπάλης, έφυγε πλήρης ημερών για την αιωνιότητα.

Μια μάνα που στα στιβαρά της χέρια, απλωμένα σε απέραντη στοργική αγκαλιά, μεγάλωσαν και πρόκοψαν τα παιδιά της. Υπήρξε πρότυπο μάνας και συζύγου στο πλευρό του αείμνηστου Μιχάλη Πρεβενιού (Νώντα), ο οποίος ήταν εξαιρετική, αξεχαστή και ιστορική φυσιογνωμία του χωριού μας, ένας αφανής ήρωας, άγνωστος για την πατρίδα στρατιώτης, ανάπηρος του πολέμου. Ο Νώντας, παρά την αναπηρία του από τα πολεμικά κρουσπαγήματα και χωρίς καμιά βοήθεια από το επίσημο κράτος, στάθηκε όρθιος γιατί είχε στηρίγματα την αξία σύντροφό του, τα καλά του παιδιά, την εντιμότητα, την ειλικρίνεια και την κοινωνικότητα που τον χαρακτήριζε.

Τώρα η Κυριακή σεργιανίζει στον παραδείσου τις αυλές, μαζί με το Μιχάλη και τον Αντώνη της. Με τους γονείς της, τον Αλιμπερτομανόλη και την Αουσοορήνη. Με τα πεθερικά της, τον Μπικαδαντώνη και την Δεσποινιώ, την περίφημη εκείνη γιαγιά που με υπευθυνότητα και ανιδιοτέλεια άσκησε την πρακτική ιατρική στο χωριό σε δύσκολους καιρούς.

Στην απάνω ιτονιά της άλλης ζωής, στον Κάψαλο της αναστάσιμης προσδοκίας, εκεί κοιμάται τώρα, ήρεμη, γαλήνια και αναπαυμένη.

Ας είναι αιωνία η μνήμη της.

Παναγιώτης Εμμ. Λιανής

Σμαρώ Βασιλείου-Κορρέ
(Τζαγκλιδοβασίλενα)

Στις 16 του Μάρτη έφυγε από τη ζωή η Σμαρώ μετά από πολύχρονη ασθένεια. Γεννήθηκε το 1929 και ήταν μέλος της μεγάλης οικογένειας του Κουραντή.

Ήταν αξιόλογη γυναίκα η Σμαρώ. Συνεπής, αξιοπρεπής και ως άνθρωπος χαμηλών τόνων. Παντρεύτηκε τον Τζαγκλιδοβασιλή και απέκτησαν έναν γιο, τον Μιχάλη, που της χάρισε δύο εγγόνια: τον Βασίλη και τον Δημήτρη.

Έφυγε η Σμαρώ και μαζί της χάθηκε άλλο ένα κομμάτι του παλιού μας χωριού. Ας έχει καλό ταξίδι και όπου φτάσει να μην υπάρχουν πόνοι και βάσανα. Θα λείπει από τον

μονάκριβο γιο της, την οικογένειά του και από αυτούς που την γνώριζαν, την αγαπούσαν και την εκτιμούσαν.

Αιωνία της η μνήμη!

Σοφία Αλιμπερτη-Κορρέ

Αφιέρωμα στον Κώστα Βιντζηλαίο από τα εγγόνια του

«...και γραμμή θα πάω ν' αράξω στον Απόλλωνα στη Νάξο...». Μάλλον αυτό σκέφτηκε ο παππούς μας και ξεκινήσαμε οικογενειακώς για Νάξο!

Χτίσαμε το σπίτι μας σ' έναν τόπο που δεν τον ξέραμε, αλλά μας τον σύστησε με τον καλύτερο τρόπο. Μας έμαθε να τον κοιτάμε με τη δική του ματιά, τη θάλασσα, τον Κούρο, την Κωμιακή, τον Απόλλωνα, τις μουσικές και τους χορούς του.

Και το όραμά του άρχισε να παίρνει σάρκα και οστά.

Ένα σπίτι μεγάλο, να μας χωράει όλους και τους δεκατέσσερις, ένα εκκλησάκι αφιερωμένο στους Τρεις Ιεράρχες, αλλά το γιόρταζε και του Σωτήρος (6 Αυγούστου), για να είμαστε όλοι εκεί, ψηλά να αγναντεύουμε τη θάλασσα και το Αιγαίο και να καμαρώνουμε το χωριό.

Αλλά σκέφτηκε και τους άλλους, τους φίλους, τους φιλοξενούμενούς μας, και έκανε ένα ξενοδοχείο για να γνωρίσουν και άλλοι τον τόπο του.

Και έτσι γνωρίσαμε τη γενέτειρα του παππού μας, και τόσο εμείς όσο και οι φίλοι μας τον αγαπήσαμε αυτό τον τόπο, γιατί ο παππούς μας ήξερε τι ήθελε κι αυτό που ήθελε περιελάμβανε όλη του την οικογένεια, τους συγγενείς, τους φίλους συχωριανούς του και τους φίλους.

Όποιος ήξερε τον παππού μας, ήξερε τι θα πει λεβεντιά, γενναιοδωρία, αξιοσύνη και αγάπη για την οικογένεια.

Μας ήθελε όλους μαζί του και του είμαστε ευγνώμονες γι' αυτό, γιατί το ταξίδι της ζωής του ήταν μια γλυκιά περιπέτεια και μακάρι αυτά που τόσο γενναιοδωρα μας έδωσε να αξιωθούμε να τα περάσουμε στα παιδιά μας.

Ο παππούς μας στις 12 Απριλίου «έφυγε» και πλέον θα είναι πάντα εκεί, στον Απόλλωνα, που τόσο αγάπησε, να μας περιμένει...

ΔΙΟΡΘΩΣΗ

Εκ παραδρομής στο προηγούμενο φύλλο της «Κορωνίδας», και στη στήλη των Κοινωνικών, εγράφη ως αποβιώσας ο Μανώλης Β. Λυερός (ζωή να 'χει ο άνθρωπος), που έγραψε την επιστολή για το Μάστορη. Το σωστό όνομα του αποβιώσαντος είναι Πρεβενιός Νικόλαος (Μάστορης).

παλιά φωτογραφία

Ο Τρυφερομανώλης και η Στέλλα του Μητσοδικόλα

Άνοιξη, νιότη και χαρά, απόφαση και όνειρα για μια κοινή πορεία που πέρασε σε μια στιγμή εξήντα χρόνων διαδρομής και άφησε στο διάβα της μνήμες και απουσία.

«ΝΕΟΤΕΡΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΑΞΟΥ» 1800-2000, τόμος Α', οι Πολιτικοί Νίκου Ι. Λεβογιάννη

Γράφει ο φιλόλογος **Στάθης Φατούρος**

Αποτελεί κορυφαία στιγμή για τη ναξιακή βιβλιογραφία η έκδοση του βιβλίου του φιλόλογου και πρώην βουλευτή Κυκλάδων **Νίκου Λεβογιάννη**, «Νεότερη Ιστορία της Νάξου 1800-2000, τόμος Α', οι Πολιτικοί». Στο βιβλίο βιογραφούνται 47 Νάξιοι και 11 Παριανοί εν πολλοίς άγνωστοι πολιτικοί, που εκπροσώπησαν την Παροναξία κατά το 19ο και 20ο αιώνα, δίπλα σε προβεβλημένα πολιτικά πρόσωπα.

Το ταξίδι στο χρόνο και στα πρόσωπα ξεκινά από την επανάσταση του 1821 με τις συνθήκες που επικρατούν στις Κυκλάδες, συνεχίζει με τους νάξιους εκπροσώπους στις Εθνοσυνελεύσεις, τους βουλευτές, την πρωθυπουργία του Π. Πρωτοπαπαδάκη και ολοκληρώνεται, με ιδιαίτερη αναφορά σε ολόκληρο το τελευταίο κεφάλαιο, στην αντιστασιακή δράση των αγωνιστών Μανώλη Γλέζου και Νικηφόρου Μανδηλαρά. Το βιβλίο εκτός από τα πρόσωπα συμπληρώνουν εικόνες, πίνακες, δημοσιεύματα του

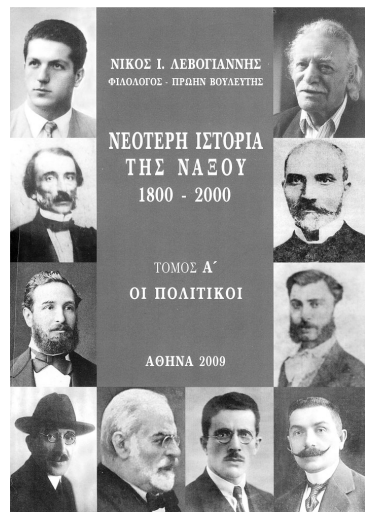
τοπικού κυρίως τύπου, ντοκουμέντα και σχόλια εμπειριστατών και ποικιλοτρόπως τεκμηριωμένα.

Όλα αυτά αποκτούν ιδιαίτερο ενδιαφέρον, καθώς καλούμαστε να τα διαβάσουμε μέσα από την οπτική ενός πρώην βουλευτή, που με την παρουσία του για δύο περίπου δεκαετίες στο ελληνικό Κοινοβούλιο, συνέβαλε με τη δράση και το έργο του στη διαμόρφωση της σύγχρονης ιστορίας των νησιών μας.

Αυτό το βιβλίο αποτελεί ένα εμπειριστατών και χρήσιμο εργαλείο που θα δώσει τροφή για περαιτέρω έρευνα σε ένα χώρο που μέχρι τώρα η όποια ενασχόληση είχε αποσπασματικό χαρακτήρα.

Με ενδιαφέρον αναμένουμε το δεύτερο τόμο, που, όπως αναφέρει ο συγγραφέας στο προλογικό του σημείωμα, θα παρουσιάζει τα γεγονότα που συνέβησαν την περίοδο αυτή στη Νάξο, καθώς και τα πρόσωπα που πρωταγωνίστησαν σε διάφορους τομείς του δημόσιου βίου, πλην της πολιτικής.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ

Πωλείται στα βιβλιοπωλεία της Νάξου και στην Αθήνα στα βιβλιοπωλεία:

ΕΣΤΙΑ (Κέντρο - Σόλωνος 60)

ΦΙΛΙΠΠΟΤΗΣ (Κέντρο - Σόλωνος 69 & Ασκληπιού)

ΑΤΡΑΠΟΣ (Γαλάτσι - Γαλατσίου 109)

ΦΡΑΓΚΙΟΥΔΑΚΗΣ (Ηλιούπολη - Ψαρών 4)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΕΩΡΓ. ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΟΣ

**ΣΟΒΑΤΙΣΜΑΤΑ - ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
ΑΜΜΟΒΟΛΕΣ - ΤΣΙΜΕΝΤΟΚΟΝΙΕΣ
ΜΟΝΩΣΕΙΣ - ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΤΙΡΙΩΝ**

ΑΠΟΜΩΝΑΣ ΝΑΞΟΥ

Τηλ. 22850-67087, Κιν. 6976-644025

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΛΙΜΠΕΡΤΗΣ

(του Χρηστοέργη)

ΨΥΚΤΙΚΟΣ

**ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ, ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ
ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΛΙΜΑΤΙΣΤΙΚΩΝ**

Τηλ. 210-2923763, Κιν. 6942-635546

ΜΑΝΘΟΣ ΣΤΕΡΓΙΩΤΗΣ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ - VIDEO

Καραϊσκάκη 9, Γαλάτσι, Τ.Κ. 111 46

Τηλ. 210-2919706, Fax 210-2914957, Κιν. 6972-836293

e-mail: manthosphoto@gmail.com

Η Θεοσκέπαστη είναι μνημείο που προστατεύεται από τον αρχαιολογικό νόμο

Με αφορμή τις απόπειρες επικάλυψης των αγιογραφιών της Θεοσκέπαστης

Του φιλόλογου
Νίκου Ι. Λεβογιάννη

Το ζήτημα με τις αγιογραφίες της Θεοσκέπαστης δεν είναι τωρινό, αλλά αρκετά παλιό και, λόγω της ύπαρξης κάποιων δωρεάς, κατά καιρούς κάποιοι, προφανώς αγνοώντας την ιδιαίτερη σημασία τους, επιχειρούν να τις εξαφανίσουν με νέες αγιογραφίες τύπου «μουσαμά». Όπως και ο προηγούμενος εφημέριος της ενορίας, έτσι και ο νέος, αμέσως με την άφιξη του ασχολήθηκε με τις αγιογραφίες και έσπευσε μάλιστα να εξαφανίσει βάφοντας με πλαστικό χρώμα κάποιες από αυτές και συγκεκριμένα όσες υπήρχαν στο ύψος των δύο ψαλτηρίων. Ευτυχώς η καταστροφή σταμάτησε εκεί χάρη στην αντίδραση των κατοίκων και των τοπικών φορέων.

Μπορεί να είναι καλοπροαίρετες οι προθέσεις του νέου εφημέριου (τον οποίο δεν έχω γνωρίσει προσωπικά), να εξωραΐσει τη Θεοσκέπαστη και να συντηρήσει τα παλαιά ιερά σκεύη, εικόνες, παλαιά ευαγγέλια κ.λπ., μπορεί να είναι σωστή η επαναφορά στην αρχική τους θέση μέσα στην εκκλησία των παλαιών κειμηλίων (εικόνες, προσκυνητάρια κ.λπ.), που ήταν αποθηκευμένα στο υπόγειο κελί κάτω από την εκκλησία και καταστρέφονταν από την υγρασία και τη μούχλα, αλλά όλα αυτά πρέπει να γίνονται ύστερα από κάποιες διαδικασίες και με την έγκριση των αρμόδιων αρχαιολογικών υπηρεσιών.

Αλλά ο νέος εφημέριος δεν αρκέστηκε μόνο στις επεμβάσεις στη Θεοσκέπαστη, επενέβη ως μη όφειλε και στο εσωτερικό του βυζαντινού ναού του Άη Γιώργη στο νεκροταφείο της Κωμιακής, μοναδικού μνημείου με σπάνιες αγιογραφίες και προέβη στην απαράδεκτη ενέργεια να κατεδαφίσει το τσιμεντένιο τέμπλο του ναού, το οποίο ίσως αποτελούσε τμήμα της εσωτερικής υποστυλώσεως του μνημείου.

Η Εφορία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων Κυκλάδων, που έκανε το 2004-2005 την επίσκεψη και συντήρηση του μνημείου, δεν κατε-

δάφισε το τέμπλο, το άφησε στη θέση του. Ποιος μας εγγυάται ότι με την απαράδεκτη αυτή ενέργειά του ο εφημέριος δεν έθεσε σε κίνδυνο τη στατικότητα του μνημείου, που με τόσο κόπο σώσαμε κυριολεκτικά την τελευταία στιγμή από την κατάρρευση και την ολοσχερή καταστροφή του, μετά από τις πλημμύρες του 2003; Μήπως με την επέμβασή του αυτή καταστράφηκαν βυζαντινές αγιογραφίες που υπάρχουν εκεί; Εύχομαι να μην έχει συμβεί το τελευταίο.

Ο εφημέριος αγνόησε και το γεγονός ότι ο ναός αυτός δεν ανήκει καν στην ενορία της Θεοσκέπαστης, αλλά στην τοπική αυτοδιοίκηση, στην οποία ανήκει και το κοιμητήριο.

Αλλά ας επανέλθουμε στον ναό της Θεοσκέπαστης. Αυτός ο μεγάλος ναός ανήκει στα μνημεία που προστατεύονται από τον αρχαιολογικό νόμο και για οποιεσδήποτε επεμβάσεις (επισκευές, συντηρήσεις, αναπαλαιώσεις, αγιογραφίες κ.λπ.) απαιτείται έγκριση από την αρμόδια αρχαιολογική υπηρεσία (Εφορία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων). Το ίδιο ισχύει και για τις παλαιές εικόνες, τα ιερά σκεύη, τα παλαιά βιβλία κ.λπ. που αποφάσισε να τα μεταφέρει στην Αθήνα για να τα συντηρήσει, χωρίς την άδεια της αρμόδιας αρχαιολογικής υπηρεσίας και χωρίς αυτά να ελεγχθούν προηγούμενα από τους υπεύθυνους συντηρητές της Εφορίας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων.

Ποιος μας εγγυάται ότι αυτοί που τελικά τα συντήρησαν είχαν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις και άδειες για να επέμβουν σε παλαιές εικόνες, σε αργυρά σκεύη, σε παλαιά ευαγγέλια; Ποιος μας εγγυάται ότι δεν υπέστησαν αυτά αυθαίρετες επεμβάσεις και καταστροφές; Γιατί δεν τα πήγε στο Βυζαντινό Μουσείο στην Αθήνα για έλεγχο και συντήρηση;

Σύμφωνα με τον αρχαιολογικό νόμο (3028/2002): «ως αρχαία μνημεία νοούνται τα πολιτιστικά αγαθά που ανάγονται στους προϊστορικούς, αρχαίους, βυζαντινούς και μεταβυζαντινούς

χρόνους και χρονολογούνται έως και το 1830» (άρθρο 2, παράγραφος αα).

Στον ίδιο νόμο και στο άρθρο 20, παρ. 1, εδ. α και β, αναφέρεται: «**Στα κινητά μνημεία περιλαμβάνονται: α) αυτά που χρονολογούνται έως και το 1453, β) τα μεταγενέστερα του 1453, που χρονολογούνται ως και το 1830 και αποτελούν ευρήματα ανασκαφών ή άλλης αρχαιολογικής έρευνας ή που αποσπαστηκαν από ακίνητα μνημεία, καθώς και οι θρησκευτικές εικόνες και λειτουργικά αντικείμενα της ίδιας περιόδου.**

Παρ. 2: τα αρχαία κινητά μνημεία των περιπτώσεων α και β της παραγράφου 1 του άρθρου 20 προστατεύονται από τον νόμο χωρίς να απαιτείται η έκδοση οποιασδήποτε διοικητικής πράξης».

Ο ναός της Θεοσκέπαστης υπάγεται στον αρχαιολογικό νόμο γιατί έχει κτισθεί 100 τουλάχιστον χρόνια πριν από το όριο που θέτει ο νόμος (1830). Στο βιβλίο μου ΚΩΜΙΑΚΗ, τ. Γ' (2005), σ. 37-96, ο αρχαιολόγος της Εφορίας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων Κυκλάδων Γ. Στ. Μαστορόπουλος, στην εργασία του «Οι εκκλησίες της περιοχής Κωμιακής Νάξου», γράφει για τη ΘΕΟΣΚΕΠΑΣΤΗ (σ. 63-69):

«**Στο μνημείο διακρίνονται διάφορες φάσεις, οι οποίες λόγω των επιχρισμάτων δεν είναι δυνατόν να διασαφηνισθούν πλήρως. Βέβαιο πάντως είναι ότι προϋπήρχε το σημερινό βόρειο κλίτος, δηλαδή ο καμαροσκεπής ναός του Ταξιάρχη, στον οποίο επίσης διακρίνονται επί μέρους οικοδομικές φάσεις. Στο υπέρθυρο της εισόδου του κλίτους αυτού αναγράφεται εκατέρωθεν σταυρού η χρονολογία 1760, χωρίς όμως να διευκρινίζεται το είδος ή η έκταση των εργασιών που έγιναν τότε... Ο προστεθείς ναός της Θεοσκέπαστης κτίσθηκε τον 18ο αιώνα (1700-1800)...**

Σύμφωνα με την παράδοση η εκκλησία της Θεοσκέπαστης, δηλαδή το μεσαίο κλίτος, κτίστηκε το 1816 με πρωτεργάτη τον προεστό Φράγκουλα και τεχνίτη τον Σμυρναίο οικοδόμο Νικόλαο Παντελιά. Στο κέντρο της ωραίας ρομβόσχημης μαρμαροπλακόστρωσης τοποθετείται ως ομόφαλο δικέφαλος αετός. Διακρίνεται αμυδρά η χρονολογία 1816. Επομένως ο ναός έχει κτισθεί πριν από αυτή τη χρονολογία».

Οι αγιογραφίες της Θεοσκέπαστης

Οι φθαρμένες από το χρόνο και κυρίως από την υγρασία αγιογραφίες της Θεοσκέπαστης δεν είναι παλαιές όσο ο ναός. Αυτές έγιναν την περίοδο 1920-1930 από κάποιο αγιογράφο ονόματι **Μαλούκη**, που βρέθηκε στο χωριό εκείνα τα χρόνια. Ο ζωγράφος αυτός, ελλείψει μέσων και πόρων, χρησιμοποίησε για την αγιογράφηση υλικά από φυτικές ουσίες επεξεργασμένες με πρακτικά μέσα και αυτό είναι ένας επί πλέον λόγος της εκτεταμένης φθοράς που έχουν υποστεί.

Αυτές όμως οι αγιογραφίες έχουν μια σπάνια ιδιαιτερότητα που τις καθιστά μοναδικές και αυτό το γνωρίζουν οι παλαιοί τουλάχιστον Κωμιακίτες, το έχουμε πει και γράφει επανειλημμένα και κανένας δεν πρέπει να το ξεχνά και ιδιαίτερα οι υπεύθυνοι της Μητρόπολης Παροναξίας, οι οποίοι οφείλουν να ενημερώνουν γι' αυτά κάθε ιερέα που στέλνουν στην Κωμιακή.

Ποια είναι η μοναδικότητα αυτών των αγιογραφιών;

Ο ζωγράφος, μη έχοντας στη διάθεσή του άλλο τρόπο να αναπαραστήσει πρόσωπα από την Αγία Γραφή, χρησιμοποίησε ως πρότυπα **πρόσωπα κατοίκων του χωριού** και έδωσε τη μορφή τους στους Αγίους που ζωγράφιζε κάτω από τον Παντοκράτορα στο θόλο του ναού. Αναφέρονται πολλά ονόματα παιδιών και άλλων ανθρώπων του χωριού της εποχής εκείνης, των οποίων οι φυσιογνωμίες αποτυπώνονται στις μορφές Αγγέλων, Προσώπων της Αγίας Γραφής, των τεσσάρων Ευαγγελιστών και διαφόρων Αγίων.

Το γεγονός αυτό δίνει στις αγιογραφίες ιδιαίτερη αξία, όχι μόνο για τη μοναδικότητά τους αυτή, αλλά και γιατί αυτές είναι συνδεδεμένες άμεσα με τα πρό-

σωπα και την ιστορία του χωριού.

Τι πρέπει να γίνει για να σωθούν οι αγιογραφίες αυτές;

- 1) Πρέπει να στεγανοποιηθεί εξωτερικά ο θόλος του ναού, ώστε να καταπολεμηθεί η υγρασία. Είχαν γίνει τέτοιες προσπάθειες στο παρελθόν, αλλά φαίνεται πως απέτυχαν.
- 2) Αφού εξασφαλιστεί η στεγανότητα του Θόλου, να κληθούν ειδικοί συντηρητές, οι οποίοι θα συντηρήσουν τις αγιογραφίες, αποκαθιστώντας τις στην αρχική τους μορφή. Υπάρχουν αρκετοί Ναξιώτες με σχετική ειδίκευση και εμπειρία.

Και βέβαια όλη αυτή η διαδικασία πρέπει να γίνει με την έγκριση και την εποπτεία της Εφορίας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων Κυκλάδων.

Ο Εφημέριος και το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο της Κωμιακής, έχουν υποχρέωση να ενεργούν με σεβασμό απέναντι στην ιστορία της εκκλησίας του χωριού, αλλά και στο νόμο. Δεν πρέπει να λησμονούν ότι αρκετές καταστροφές έχουν προκληθεί σε παλαιές βυζαντινές εκκλησίες της περιοχής από αυθαίρετες ενέργειες διαφόρων παλαιότερα. Να μην ξεχνάμε πώς καταστράφηκε ολοκληρωτικά ο βυζαντινός ναός του Αγίου Κωνσταντίνου, που θάφτηκε μέσα στα τσιμέντα από κάποιους και με την άδεια δυστυχώς της Μητρόπολης Παροναξίας, η οποία αγνοούσε ότι ο ναός ήταν βυζαντινός.

Να μην ξεχνάμε ότι ολόκληροι ναοί, βυζαντινοί και μεταβυζαντινοί, κατεδαφίστηκαν για να χτιστούν στη θέση τους καινούριοι, όπως ο Άη Γάννης στον Απόλλωνα, η Αγία Αναστασία στον Μυρίση, η Αγία Μαρίνα στο Σκεπόνι. Ας μην καταστρέψουμε και τον ιστορικό ενοριακό ναό του χωριού, το χρωστάμε στους προγόνους μας, αλλά και στις γενιές που έρχονται.

ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΣΑΣ

ΣΙΚΑΛΙΔΗΣ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ
ΑΓΟΡΕΣ - ΠΩΛΗΣΕΙΣ
ΑΝΤ/ΧΕΣ - ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΙΣ

ΚΕΑΣ 8 - ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΟΛΙΑΤΣΟΥ, ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 210-2116810-11, FAX 210-2116811, ΚΙΝ. 6977-579705

ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ ΒΙΤΖΗΛΑΙΟΣ
ΜΕΤΑΚΟΜΙΣΕΙΣ - ΔΙΑΝΟΜΕΣ - ΓΕΡΑΝΟΜΕΤΑΦΟΡΕΣ
ΣΕ ΟΛΗ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
Τηλ. 210-2521880, Κιν. 6972-606624

ΠΩΛΕΙΤΑΙ
οικόπεδο με άδεια διώροφης κατοικίας στην Κωμιακή (Κορωνίδας) Νάξου, στη θέση Κάψαλος.
Τηλ. 210-222224
210-2926847

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΙΤΖΗΛΑΙΟΣ
Επισκευές - Κατασκευές
Εμπόριο Μουσικών Οργάνων
Ανταλλακτικά - Αξεσουάρ
Καποδιστρίου 20, Γαλάτσι
Τηλ. 210-2135995, Κιν. 6937-808488

ΕΘΝΙΚΗ Η ΠΡΩΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ
ΑΝΔΡΕΑΣ Ι. ΚΑΤΣΑΡΙΔΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΗΝΙΟΧΟΥ 6, - 111 64 ΓΑΛΑΤΣΙ
ΤΗΛ. 210-2923170, 210-2922491 - FAX 210-2923170 - ΚΙΝ. 6976-787243
ΑΕΕΦΑ «ΕΘΝΙΚΗ» - ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.